Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 44 (1794) ♦ Субота, 7 березня 1998 року ♦ Ціна договірна

Російський місяць триває

Переважна більшість фракцій Державної Думи Росії виступає за ратифікацію широкомасштабного договору між Україною та Росією. Із таким переконанням повернувся з Москви народний депутат Верховної Ради Володимир Яценко, що очолював нашу делегацію. За його словами, під час думських слухань «відбулося жваве та зацікавлене обговорення». «Проте чомусь ЗМІ акцентували увагу тільки на позиції голови комітету Держдуми з питань СНД та фракції ЛДПР, що виступають проти ратифікації договору», — зауважив Володимир Яценко.

(Закінчення на 2-й стор.).

Лист на першу сторінку

На слова ми всі удатні

Живу без ностальгії за дешевою ковбасою і за «світлим» минулим узагалі. Порпаюсь улітку з бабою в землі, щоб із голоду не померти, а взимку очерет тягаю, щоб не замерзнути. А вам, лжедемократи, кажу не криючись: досить нам голову морочити! Досить каламутити воду, в якій давно вже все виловили!

А ловите ви рибку з того часу, як почали волати «Ганьба!», використовуючи справедливий гнів шахтарів і студентів. За тим запустили капіталістичну акулу, яка проковтнула всі наші конституційні права: на безплатну медичну допомогу, освіту, житло і, нарешті, своєчасну зарплату і пенсію. Залишилося тільки право на свободу слова, яким і поспішаю скористатися.

Олександр ЗЮЗЬ.

Каплинці
Пирятинського району
Полтавської області.

Консенсус намітився... Чи те ще буде

Міждержавна конференція з проблем подальшого розвитку співробітництва в рамках СНД має відбутися не пізніше середини квітня. Таку думку висловив у Москві на відкритті засідання Ради міністрів закордонних справ СНД глава МЗС РФ Євген Примаков.

(Закінчення на 2-й стор.).

Де не допоможуть Гігієя з Панакеєю,

виручить сильний характер

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Древні греки, справжні життєлюби та філософи, вважали жінку причиною всіх страждань і водночас найкращими від них ліками. Є в міфології Еллади і цікава Пандора, котра через необережність випустила з ящика всі людські лиха, і всезцілююча дочка Асклепія Панакея (Панацея), і богиня здоров'я Гігієя. Останню зображували зі змією в руках, яку вона годувала з чаші.

Про наших сучасниць, що ризикнули «пригріти на грудях змію», також можна складати легенди. Земні богині в білих халатах здатні зцілювати одним лише словом, поглядом, порухом брів... Бо з традиційних медичних засобів у їхньому арсеналі мало що залишилося.

Медпрацівник — професія переважно жіноча. Та щоб працювати лікарем «Швидкої допомоги», треба бути жінкою з характером.

(Закінчення на 7-й стор.).

На знімку: диспетчер Києво-Святошинської районної станції «швидкої допомоги» Галина Колодяжна.

○ 1997 року загальна сума заборгованості в зарплаті в Україні становила 5148 млн. гривень.

○ Кабінет міністрів України затвердив положення про Державну екологічну інспекцію.

○ Напередодні посівної склалася надзвичайна ситуація —не зорано 4 млн. га зябу.

P.S.

Зірвати пластир одним рухом

Семигодинний візит державного секретаря США Мадлен Олбрайт завершився справжньою сенсацією. Україна взяла на себе зобов'язання не співробітничати з Іраком та Іраном в ядерних питаннях. Наша держава більше не братиме участі в російсько-іранському проекті щодо будівництва атомної електростанції в Бушері. За попереднім контрактом, який оцінювали в 45 мільйонів доларів, харківський завод «Турбоатом» зобов'язувався поставити до Ірану турбіни.

Натомість американська сторона пообіцяла направити до Харкова групу потенційних інвесторів, зацікавлених вкласти кошти в цей завод, який нині може опинитися без роботи: атомні турбіни не мають попиту в Україні.

(Закінчення на 8-й стор.).

Страйк під землею

34 гірники шахти «Золоте» державної холдингової компанії «Первомайськвугілля» міста Первомайська Луганської області відмовляються піднятися на поверхню до повного погашення заборгованості в зарплаті за 9 місяців.

Страйк розпочався 2 березня. Нині страйкують також шахти імені Челюскінців і «Моспінська» Донецької області, «Слов'яносербська» та імені Кірова Луганської області.

Заборгованість у зарплаті на підприємствах Мінвуглепрому, згідно з даними на 1 березня 1998 року, становить понад 2 млрд. грн., повідомляє «Інтерфакс-Україна».

У номер

Російський місяць триває

(Початок на 1-й стор.).

Та не лише ЗМІ, а й самі депутати Держдуми вирішили дати оцінку поведінці голови Комітету у справах СНД Георгія Тихонова. Нагадаємо, він дозволив собі послати до «бісової матері» гостей з України, зокрема пана Гориня, який порадив Тихонову не робити провокаційних заяв, закликаючи до проведення референдумів за об'єднання України та Росії. Очевидно, таке «дружнє» побажання Тихонова коштуватиме йому посади керівника комітету. Проте сам герой продовжує гнути своє. За його словами, великомасштабний договір не влаштовує російських депутатів, адже, ратифікувавши його, Дума підтвердить «легітимність існуючих кордонів» і погодиться з Біловезькими угодами 1991 року, які законодавчий орган Росії в односторонньому порядку денонсував.

Одночасно заступник голови Державної Думи Світлана Горячева вважає, що ратифікація все-таки відбудеться, можливо, у квітні—травні. За її словами, зволікання народних обранців Росії пов'язані з парламентськими виборами в Україні. Отож сусіди вперто пов'язують ратифікацію міждержавного договору з нашими внутрішніми подіями. Чому? На це запитання відповіді нема. Так само нема жодних гарантій, що «у квітні—травні» у Держдумі не вигадають нові причини, щоб відкласти ратифікацію на російський місяць.

Консенсус намітився... Чи те ще буде

(Початок на 1-й стор.).

Є. Примаков зазначив, що під час «інтенсивного обміну думками в останні місяці намітився консенсус у питанні про шляхи поновлення і подальшого розвитку Співдружності», і нагадав: глави держав СНД з ініціативи президента РФ обмінялися останнім часом посланнями з викладом загальних підходів до мети та характеру подальшого розвитку Співдружності, також щодо «безумовного суверенного права кожної держави СНД на власну модель розвитку і незалежне провадження зовнішніх справ і в політичній, і в економічній галузях».

На засіданні Ради глав урядів держав—учасниць СНД українська делегація, очолювана Прем'єр-міністром України Валерієм Пустовойтенком, має намір підписати 9 із 20 документів, запропонованих до підписання, з них 6 — із застереженнями. Зокрема, документ з питань підвищення ефективності та вдосконалення механізмів економічної інтеграції СНД, угоду про загальний аграрний ринок СНД, угоду про співробітництво щодо відвернення правопорушень у сфері інтелектуальної власності та угоду про співробітництво країн—учасниць СНД у боротьбі з незаконною міграцією.

Чи стане козирем краплена карта

Коментар

Здається, як там не є, а застосування рішення Конституційного суду щодо закону про вибори матиме, очевидно, кілька етапів. 27 лютого, як відомо, втратили чинність 15 положень, котрі визнані неконституційними. Однак у рішенні КС зазначається, що воно не поширюється на правовідносини, які виникли на підставі положень виборчого закону, визнаних неконституційними, відповідно до яких були врегульовані порядок висування і реєстрації кандидатів у народні депутати та проведення передвиборної агітації. Тобто все, що відбувалося у виборчому процесі досі, — законне. І більшість етапів виборчого процесу пройдено. Залишився, власне, головний — голосування.

А як рішення суду вплине на нього, і чи всі проблеми тепер розв'язано?

Передусім, звернімося до першої статті закону в тій частині, де було сказано: «Вважається, що виборці, які не брали участі у голосуванні на виборах, підтримують результати волевиявлення тих виборців, які взяли участь у голосуванні на виборах». Цей постулат визнано неконституційним. Однак у законі залишилася норма про те, що для здобуття мандата в мажоритарному окрузі достатньо набрати відносну більшість голосів виборців, які взяли участь у голосуванні. Тож за умови, якщо на вибори прийде і візьме участь у голосуванні менше громадян, ніж є у списку виборців, скажімо, може постати питання про легітимність обраного депутата. Інакше постулат про волевиявлення не був би, мабуть, визнаний неконституційним. А ймовірність визнання повноважень такого депутата нелегітимними залишається.

Розглянемо ситуацію стосовно голосування за партії по багатомандатному загальнодержавному виборчому округу. Під час визначення результатів голосування не враховується кількість виборців, котрі не проголосували за жодну з партій, тобто жодну з них не підтримали. Та це, виявляється, не впливає на розподіл мандатів.

Отже, неконституційний принцип знято з тексту, а його логіка в законі залишилася. І це, на мою думку, може спровокувати порушення питання про нелегітимність повноважень обраних депутатів. Бо проблема із зняттям неконституційного постулата не розв'язана, її лише загнали вглиб.

Така само колізія прогнозується і з застосуванням рішення Конституційного суду про визнання неконституційною норми: при встановленні результатів виборів у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі в списку кандидатів у народні депутати України від політичної партії чи блоку партій «пропускаються кандидати, обрані в одномандатних виборчих округах». Водночас, нагадую, рішення КС не поширюється на правовідносини, котрі виникли у виборчому процесі до його ухвалення. Тобто, виходить, кандидати можуть балотуватися і в мажоритарному, і в пропорційному округах одночасно. Та за умови, коли кандидат здобуває мандат за партійним списком і водночас набирає відносну більшість голосів у мажоритарному окрузі, обраний він вважається виключно за партійним списком. А що тоді відбувається в тому мажоритарному окрузі, де він набрав відносну більшість голосів? Навіть якщо він знімає свою кандидатуру вже після виборів? Чи призначатиметься в тому окрузі повторне голосування, чи «просуватиметься» наступний за кількістю голосів кандидат? Жодних пояснень з цього приводу нема.

І наостанок, все ж таки не знято рішенням Конституційного суду головне питання: чи є реальна загроза визнання новообраного парламенту нелегітимним? І чи не спокуситься Президент на цей крок, на те, щоб витягти краплену карту, котра може стати козирем у протидії майбутньому парламентові? За прогнозами, останній не відзначатиметься лояльністю до Президента і може розпочати процедуру імпічменту. Тож, здається, рішення про неконституційність деяких положень закону про вибори народних депутатів і застереження про те, що ця неконституційність не поширюється на правовідносини, які вже виникли до ухвалення рішення КС, може стати інструментарієм для усунення парламенту. Згодом, звичайно.

Вікторія СВІТЛАНОВА.

Скільки наших за кордоном?

Учора на черговому засіданні Центрвиборчкому це запитання прозвучало першим. Заступник міністра закордонних справ України Володимир Хандогій, який брав участь у засіданні, повідомив, що нині за кордоном мешкає 110 тисяч громадян України, з них на консульському обліку — тобто тих, хто виїхав, але ще не одержав іншого громадянства, — перебуває 90 тис. осіб.

Дипломатичні представництва Україна має у 55 країнах світу, де зайнята 1000 працівників.

Як свідчить попередня практика, у виборах за кордоном бере участь не більше 4—4,5 тис. виборців. В основному це працівники дипломатичних представництв та члени їхніх родин.

Інформація Володимира Хандогія насторожила Центрвиборчком: незважаючи на досвід минулого, треба зробити все, щоб громадяни України за кордоном мали можливість проголосувати.

У зв'язку з цим при закордонних представництвах України утворено 65 виборчих дільниць. Міністерству закордонних справ доручено якнайретельніше уточнити списки виборців та забезпечити виборчі дільниці усім необхідним.

Витрати в сумі 90 тис. доларів, які, за попередніми розрахунками МЗС, необхідні для виборів за кордоном, Михайло Рябець порадив грунтовно переглянути, навівши таку цифру: в Україні на одного виборця на виборчих дільницях буде витрачено приблизно 2 долари. З цього і треба виходити — звичайно, врахувавши певну специфіку. Всі закордонні виборчі дільниці включені до виборчого округу № 223 м. Києва.

З обговореного питання Центрвиборчком затвердив відповідну постанову. Центральна виборча комісія також прийняла протокольне рішення, яким дозволяється використати списки виборців з виборів народних депутатів України 29 березня 1998 року для проведення виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим. Були розглянуті й інші питання.

Анатолій КАРАСЕНКО.

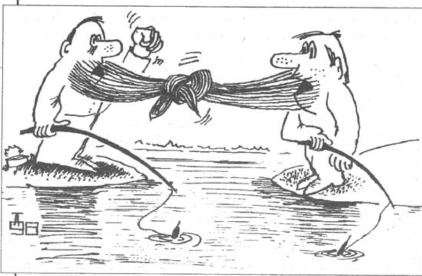
І це вистава розважально-естрадного жанру?

Після телешоу «5 на 5» («Прогресивні соціалісти» проти партії «Реформи і порядок»)

Спочатку були квіти, а в кінці — поцілунки, точніше, прагнення їх. Між ними — пуста словесна перепалка по-різному відомих електорату парламентських та громадських діячів.

Взагалі, називати почуте й побачене словесною перепалкою, мабуть, занадто лагідне визначення. Адже в ефірі лунали слова «негідники», «хами», «злодії», «діти поліцаїв та бандерівців», погрози відправити всіх за в'язничні грати тощо.

І телеглядачі — електорат майбутніх виборів —мимоволі запитували себе: «Невже автори телепередачі заради цього збирали аудиторію й витратили значні кошти? А учасники так званого шоу — вистави розважально-естрадного жанру — хіба не розуміють, що стали акторами театру маріонеток, ляльками, яких за ниточки смикають ті, хто сидить наверху?»

Зрозуміло, що натхненники цього передвиборного дива (так завжди це буває) залишились, як кажуть, за кадром. Але вуха в них виявилися такими довгими, що сховати їх не вдалося. Пан Роднянський з холодною байдужістю в очах сказав, звертаючися до глядачів, що його завдання «показати тих політиків, які визначають долю 50 мільйонів».

Справді — корида, справді — тореадори... Не випадково ж учасників псевдошоу відгородили від публіки металевою сіткою.

Проте в кожного виборчого блоку є ж свої конкретні програми, з якими вони йдуть до народу. Очевидно, багато в них і корисного, й потрібного. Та все це залишається поза увагою ведучих В. Піховшека та М. Вересня. Перегляд теледива породжує запитання — кому це потрібно? Невже, щоб дискредитувати парламентські вибори, формувати в телеаудиторії упереджене ставлення до майбутнього складу Верховної Ради?

Не випадково квазішоу закінчилося висновком, який емоційно повторювали обидва ведучі, звертаючися до прогресивних соціалістів та членів партії «Реформи і порядок».

— Ви дуже схожі. На тлі Вітренко існує Пинзеник, на тлі Пинзеника — Вітренко. Ви дуже схожі.

P. S. **Невже серед виборчих блоків не знайдеться жодного, хто кине рукавичку «тореадорам» й відмовиться від участі в балагані скоморохів?**

Віталій АБЛІЦОВ.
Мал. Анатолія АНДРЄЄВА.

Славним жінкам України!

Дорогі наші подруги, матері, бабусі, доньки! Ви —найкоштовніша окраса України, Ви — її життя, сьогодення і майбутнє.

Ми знаємо, як скромно переважна більшість із Вас зустріла свято 8 Березня, а багато хто з Вас його й не помітив, бо ні з чим було відзначити. У сім'ях —невесело, злидні обсіли, майбутнє дітей не забезпечено. Важко й безпросвітно на душі.

Це — ганьба для України, яку нинішньому режимові не спокутувати ніколи.

Жінки України, Ви заслуговуєте на значно кращу долю. Ви заслуговуєте, щоб життя посміхалося Вам, щоб навколо був родинний затишок, поклоніння чоловіків, щастя, радість дітей. Ви заслуговуєте на широкі можливості для професійної чи політичної кар'єри, реалізації всіх Ваших планів у родинному і громадському житті.

Ми, партія «Всеукраїнське об'єднання «Громада», в разі перемоги на виборах 29 березня зробимо все, аби Ваша доля змінилася на краще, аби і у Вас були власні можливості для впевненого життя, і в чоловіків були можливості належно служити Вам.

Держава, суспільство мають ставитися до Вас як до найбільшої цінності. Разом з «Громадою» Ви цього досягнете.

Вітаємо Вас з весною, яка має змінити Вашу долю! Зробіть для цього перший крок уже в березні —прийдіть на вибори і проголосуйте за «Громаду»!

Майбутнє залежить від кожної з Вас!

З любов'ю і пошаною партія «Всеукраїнське об'єднання «Громада».

Крісло, мабуть, медом помазане

Боротьба за посаду міського голови в Кіровограді обіцяє бути не менш жорсткою і напруженою, ніж за депутатський мандат до Верховної Ради. Міська виборча комісія зареєструвала більше десяти претендентів від різних політичних партій і угруповань. Дещо сенсаційною стала відмова місцевого осередку «Громади» від боротьби за крісло мера. Її лідери пояснюють це тим, що партія ще дуже молода і в її рядах немає реальних претендентів на це місце. Але «Громада» згодна підтримати кандидатів, котрі поділяють їхню політичну програму.

Олег БОНДАР.

Кіровоград.

33 богатирі й дідькове число

Крісло міського голови, вочевидь, менш привабливе, ніж народного депутата: за довір'я мешканців Житомира по одномандатному виборчому округу № 64 ведуть суперечку 33 кандидати в народні депутати, а серед претендентів очолити міську владу — 13 чоловік. В основному це генеральні директори підприємств, президенти чи віце-президенти АТ, СП. «Нетипові» у списку посади, крім нинішнього міського голови, мають ще начальник відділу Державної податкової адміністрації, мати-вихователь дитячого будинку сімейного типу та керівник регіональної організації Ліберальної партії України. Крім ЛПУ, своїх кандидатів на пост міського голови висунули Рух, КПУ, НДП, Міжрегіональний блок реформ.

А ось конкурс до обласної ради цього року обіцяє стати мало не символічним.

Олексій КАВУН.

Житомир.

Зоряний «десант»

Зоряний «десант» у Миколаєві широко розрекламувала Народно-демократична партія. Проте задуманого феєрверка не вийшло. Для концерту організатори взяли в оренду зал спортшколи «Надія», який не опалювався з початку зими, тож у «зірок» і глядачів під час концерту зуб на зуб не попадав. Спочатку глядачів вирішили пропускати за запрошеннями, а коли переконалися, що місця будуть не зайняті, оголосили вхід вільним та було вже пізно. Чимало бажаючих, не маючи запрошень, розійшлися.

Не даючи оцінки виступам артистів, скажемо окремо про фінальну сцену у виконанні балету «Еліт», яка цього заслуговує: під церковний дзвін дівчата схиляли коліна і молитовно простягали руки до величезної емблеми НДП. Глядачі ніяково опускали очі.

Скандали на замовлення

Прагнучи дошкулити «Громаді» як конкурентові, у місті почав діяти таємничий «інкогніто», який дзвонить членам виборчих комісій, називається «громадівцем» і пропонує гроші за підтасовку результатів голосування, використання «липових» бюлетенів.

Місцева «Громада» змушена була виступити з публічною заявою у ЗМІ з приводу цих провокацій.

Не бракує у ці дні й внутріпартійних розборок. Дійшло до того, що комуністи, наприклад, виключили зі своїх рядів Володимира Піку і Сергія Майбороду за самовисунення кандидатами у народні депутати без благословення партії.

Непокірні райради

Справжній переполох зчинився в Миколаєві рішеннями Заводської та Центральної районних рад міста про проведення 29 березня виборів до цих рад. Адже у вересні минулого року міськрада ці райради скасувала, давши їм змогу «дожити» саме до 29 березня. Відповідно перестануть існувати й виконкоми цих рад. Натомість мають з'явитися адміністрації районів, якими керуватимуть заступники міського голови, що не передбачено жодним законом.

Протистояння досі не усунуто. Спір перенесено в судові органи. Але поки судові інстанції винесуть свій «вердикт», доля райрад у Миколаєві швидше залежатиме від того, хто стане міським головою. Але це вже після 29 березня.

Георгій ВОРОТНЮК.

Миколаїв.

Пропонуємо «генеральну репетицію»

Шановні читачі! Перед вами — орієнтовний зразок виборчого бюлетеня для голосування у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі, який ви триматимете в руках 29 березня. Ви вже знаєте, що назви політичних партій — учасників нинішнього виборчого процесу — розташовані в порядку, визначеному жеребкуванням, яке провела Центральна виборча комісія після реєстрації списків кандидатів у народні депутати.

Пропонуємо вам провести «генеральну репетицію»: заповнити цей ерзац-бюлетень, висловивши своє ставлення до тієї чи іншої політичної сили, і надіслати його до редакції до 20 березня з поміткою «Вибори-98».

Ми прагнемо з'ясувати ваші політичні уподобання і орієнтацію, обізнаність із порядком голосування та провести свій, журналістський, моніторинг. Голосувати можна тільки за одну партію чи блок партій. Якщо не підтримуєте жодну політичну силу, робіть позначку в квадраті проти слів «Не підтримую жодної політичної партії, виборчого блоку партій». Можете також написати свої міркування з цього приводу.

Отож вибір за вами

Відмітьте позначкою «плюс» (+) або іншою квадрат напроти назви політичної партії (виборчого блоку партій), за яку (який) Ви голосуєте. Голосувати можна за список тільки однієї політичної партії (виборчого блоку партій). Недійсним вважається виборчий бюлетень, в якому поставлено більш ніж одну позначку проти назви політичних партій, виборчих блоків партій, а також виборчий бюлетень, де не поставлено жодної позначки.

1 Блок «Партія праці та Ліберальна партія — разом» (Партія праці України, Ліберальна партія України) В. Щербань, В. Ландик, В. Богуслаєв, М. Жулинський, А. Роговцева	☐
2 Партія Регіонального відродження України В. Рибак, П. Лебідь, В. Пєхота, В. Єрмак, Г. Самофалов	☐
3 Блок «Менше слів» (Всеукраїнське політичне об'єднання «Державна самостійність України», Соціал-Національна партія України) Л. Вансовська, Я. Андрушків, Р. Коваль, І. Калинець, В. Маринченко	☐
4 Партія Всеукраїнське об'єднання «Громада» П. Лазаренко, П. Толочко, Д. Дворкіс, Д. Гнатюк, В. Плютинський	☐
5 Республіканська Християнська партія М. Поровський, М. Горинь, Л. Горохівський, О. Бакай, І. Банах	☐
6 Партія Українська Національна Асамблея О. Вітович, Ю. Тима, Я. Ільясевич, В. Мартиросян, А. Лупиніс	☐
7 Партія захисників Вітчизни В. Казакевич, О. Кужель, А. Пахля, В. Коломійцев, С. Цуканов	☐
8 Партія мусульман України Р. Брагін, Н. Селимов, Ф. Мамедов, Р. Іванков, А. Абдулжанов	☐
9 Аграрна партія України К. Ващук, Ю. Карасик, В. Семенчук, В. Степенко, Р. Боделан	☐
10 Партія Зелених України В. Кононов, О. Шевчук, В. Хмельницький, С. Курикін, Ю. Самойленко	☐
11 Комуністична партія України П. Симоненко, О. Парубок, А. Наливайко, Б. Олійник, В. Заклунна	☐
12 Партія «Союз» С. Савченко, Л. Миримський, С. Євдокименко-Ротару, А. Плюта, В. Ульянов	☐
13 Блок «Вперед, Україно!» (Українська християнсько-демократична партія, Партія Християнсько-народний союз) В. Мусіяка, Г. Омельченко, С. Головатий, В. Стретович, В. Шишкін	☐
14 «Блок демократичних партій — НЕП» (народовладдя, економіка, порядок) (Демократична партія України, Партія економічного відродження) В. Яворівський, А. Гриценко, В. Радецький, В. Бортник, Л. Майборода	☐
15 Блок «Трудова Україна» (Українська партія справедливості, Партія Громадянський конгрес України) І. Герасимов, О. Базилюк, С. Червонописький, Ю. Андреєв, В. Держак	☐
16 Соціал-демократична партія Ю. Буздуган, М. Карнаух, Ю. Тихонов, В. Зленко, В. Більчич	☐
17 Блок «Європейський вибір України» (Ліберально-демократична партія України, Українська селянська демократична партія) В. Присяжнюк, А. Коваль, М. Шкарбан, С. Баклан, Р. Омельчук	☐
18 Блок «Національний фронт» (Конгрес українських націоналістів, Українська консервативна республіканська партія, Українська республіканська партія) Л. Лук'яненко, Я. Стецько, С. Хмара, І. Білас, Б. Ярошинський	☐
19 Блок «СЛОн — Соціально-ліберальне об'єднання (Міжрегіональний блок реформ, Конституційно-демократична партія) В. Гриньов, В. Золотарьов, Н. Кожевина, М. Уманець, В. Бистряков	☐
20 Народний Рух України В. Чорновіл, В. Черняк, Г. Удовенко, І. Драч, Ю. Костенко	☐
21 Всеукраїнська партія трудящих О. Стоян, Л. Вернигора, А. Пожидаєв, О. Бондарчук, В. Зубков	☐
22 Партія національно-економічного розвитку України В. Матвієнко, В. Череп, Г. Малюк, В. Севернюк, І. Бакай	☐
23 Народно-демократична партія В. Пустовойтенко, А. Матвієнко, І. Плющ, М. Сирота, А. Кінах	☐
24 Всеукраїнська партія жіночих ініціатив В. Даценко, О. Доброскок, В. Задоренко, К. Соколецька, К. Гурова	☐
25 Християнсько-демократична партія України В. Журавський, В. Бабич, І. Тимошенко, Ю. Гайсинський, С. Кириченко	☐
26 Блок «За правду, за народ, за Україну» (Соціалістична партія України, Селянська партія України) О. Мороз, С. Довгань, В. Суслов, І. Чиж, І. Бокий	☐
27 Соціал-демократична партія України (об'єднана) Л. Кравчук, Є. Марчук, В. Онопенко, В. Медведчук, Г. Суркіс	☐
28 Партія «Реформи і порядок» В. Пинзеник, С. Соболєв, А. Лопата, М. Поживанов, С. Терьохін	☐
29 Партія духовного, економічного і соціального прогресу І. Бурдак, О. Оніпко, М. Волинець, В. Пеший, Ю. Цемах	☐
30 Прогресивна соціалістична партія України Н. Вітренко, В. Марченко, О. Чародєєв, П. Романчук, М. Савенко	☐
Не підтримую жодну політичну партію (виборчий блок партій)	☐

У номер

● *Київ*

Жінка завжди має рацію...

XX століття недарма називають жіночим — прекрасна половина людства не соромиться відстоювати свої права. Проте, як вирішили українські та польські ділові леді на зустрічі в редакції столичного журналу «Жінка», робити це краще спільно.

На думку депутата польського сейму Данути Ванек, україно-польська співпраця жінок нині потрібна, адже завдяки їй можна розв'язати чимало спільних проблем. До того ж, за спостереженнями полячок, поміж різноманітних україно-польських організацій поки що, на жаль, немає жодної жіночої...

Натомість міжнародна конференція, присвячена правам жінок країн Центральної та Східної Європи (вона має відбутися наприкінці березня у Варшаві), посприяє реалізації багатьох ідей. Про бажання взяти участь у зібранні заявило жіноцтво держав Прибалтики, Чехії, Угорщини, Румунії, Болгарії та інших країн.

● *Одеса*

І композитори «людиною року» бувають

Обласна організація Спілки журналістів України та редакція журналу-бюлетеня «Одеський міжнародний прес-клуб» вперше провели в Одесі конкурс «Людина року», взявши за основу «найбільший позитивний особистий внесок в життя міста». Переможцем стала композитор, доцент Одеської консерваторії Кармела Цепколенко. Важко навіть перелічити ініційовані і проведені нею культурно-мистецькі акції для мешканців міста і його гостей. Найпомітніша — фестиваль «Два дні і дві ночі нової музики», в якому взяли участь музичні світила багатьох країн світу.

● *Миколаїв*

А «Зоря» проти течії

Нині, коли промислові підприємства прагнуть позбутися об'єктів так званого соцкультпобуту, передаючи їх на баланси місцевих органів влади, ВО «Зоря» крокує в протилежному напрямі: воно включило до свого складу медико-санітарну частину, котра досі належала міськздороввідділу й ледьледь животіла. Керівництво «Зорі» вважає, що в результаті підприємство не тільки не потерпатиме, навпаки, матиме зиск. Бо медико-санітарний цех (так назвали цей підрозділ) значно поліпшить надання медичних послуг працівникам об'єднання, активізує профілактику захворювань, попередження травм тощо. Отже, знизяться невиходи на роботу через хвороби й травматизм, люди не витрачатимуть час на відвідини міських поліклінік.

● *Херсон*

От що життєдайний томат робить

Своєрідний переробний сезон почався в АТ «Херсонський консервний комбінат» задовго до збирання врожаю. Тут нині випускають розфасований у скляні банки європейського зразка напій «Мері» з томатної пасти, кріпного масла, інших інгредієнтів. Перехід підприємства на виготовлення продукції в євробанках дав можливість запрацювати Херсонському заводу склоровиробів, який постачає тару виробникам консервів.

Олег БІЛОРУС, член-кореспондент НАН України

РЯТІВНИЙ КРУГ

Видання тижня

У мене в руках щойно видана книжка «Основні напрями удосконалення системи оподаткування в Україні» (Київ, 1998 рік). Її автори — Ю. Тимошенко і О. Турчинов — професійно чітко і зрозуміло викладають позицію з цього питання опозиційного Кабміну Всеукраїнського об'єднання «Громада». Можна в якихось дрібницях і не погоджуватися, сперечатися з авторами, та будьмо справедливі: те, що вони пропонують справді оригінальну, вельми переконливу у своїй сутності концепцію радикальної податкової реформи, ніяких сумнівів не викликає.

Ким має бути для держави платник податків? Червоною ниткою автори проводять у своїй праці головну і, либонь, незаперечну думку: платник податків має бути для держави не таким собі самоїдомсамітником, скрізь і

завжди переслідуваним підпільником, а шанованим партнером держави, що поділяє з нею турботу про країну і добробут народу.

Що для цього потрібно? На це не дуже просте запитання вичерпно відповіли автори згаданої вище книги.

Немає, очевидно, сенсу переповідати концептуальні положення розробленої і запропонованої авторами нової системи оподаткування в Україні — для цього радимо уважно, не поспішаючи прочитати їхню працю в оригіналі. Запропоновану податкову концепцію так зважено, чітко й дохідливо викладено, так переконливо і всеохопно деталізовано, що її, на нашу думку, цілком можна занести до розряду унікальних, справді новаторських явищ в економічному набутку країни. Насамкінець додамо, до речі, що цю концепцію покладено в основу Податкового кодексу України, проект якого розробила група фахівців під керівництвом тих самих авторів — Ю. Тимошенко і О. Турчинова.

Нарешті в Україні з'явилася професійна команда інтелектуалів, яка здатна кинути виклик рутинному підходу «плавби за течією», яка піднеслася вище цього підходу і запропонувала реальний шлях виходу з кризи.

Михайло ЛІВАНДОВСЬКИЙ, «Голос України»

Конкурс тижня

Вчитель — це звучить гордо

Закінчився суперфінал другого туру III Всеукраїнського конкурсу «Вчитель року-98», організатор якого — Головне управління освіти м. Києва. За почесне звання змагалися викладачі п'яти шкіл та ліцеїв столиці за фахом: початкові класи, українська література, хімія, історія, трудове навчання. Журі визначило переможцями Пушкарьову Тетяну Едуардівну, Доленко Людмилу Олександрівну, Вест Світлану Олександрівну, Богданову Олену Федорівну та Одинець Ніну Володимирівну.

Мета конкурсу — заохотити працівників освіти шукати нові методи навчання та піднести престиж професії. Переможцям вручено грошові премії, цінні подарунки та путівки в санаторії за вибором.

Спростування тижня

Оксана ТЕЛЕНЧІ, «Голос України»

Було б смішно, якби не так брудно...

У номері від 10 лютого газета «Всеукраинские ведомости» опублікувала замітку «Журналистка «Голоса Украины» пострадала за неполитические убеждения», де йшлося про те, що під час пікетування біля обласного суду майор міліції Павло Барнацький викручував симпатичній брюнетці Ксені Нестеренко руки й оголосив людям, що затримав циганку-злодійку.

Прочитавши написане, я спочатку не мала наміру братися за перо й сміялася, відповідаючи на дзвінки колег. Казала їм, що прізвище Нестеренко не є моїм псевдо і що захищена від посягань. Але друковане слово почало обліпати брудними подробицями...

Нагадую, що в редакції газети «Голос України» ніколи не працювала Ксенія Нестеренко, а єдиний власний кореспондент газети «Голос України» у Львівській області — Оксана Теленчі.

Справа тижня

Феміда пробуксовує

Після 3-річного перебування в слідчому ізоляторі та більш як півторарічного розгляду порушеної проти нього справи в Одеському обласному суді колишній голова правління АКБ «Норд-банк» Валерій Пермінов звільнений з-під арешту. Запобіжний захід проти нього змінено під заставу в 21 тисячу гривень. На прес-конференції, яку провів підсудний, він заявив, що його справа не так кримінальна, як політична, адже слідчі постійно вимагали від нього дати компрометуючі свідчення проти Голови Верховної Ради України Олександра Мороза. Якому він, Пермінов, буцімто посприяв в одержанні хабара. Але все це, підкреслив В. Пермінов, чистої води провокація. Не раз наголошував на тому самому й інший підсудний у цій справі —колишній радник Голови Верховної Ради Віктор Боженар. Він, зокрема, прокоментував події так: «абсурдно-політична корпоративна група», домігшись арешту й слідства, робить усе, щоб судовий процес тривав якнайдовше. Підстави для такого твердження, слід констатувати, таки є, адже розгляд справи в суді розпочато, нагадаємо, ще 12 червня 1996 року, а кінця-краю йому досі не видно. Тим часом Валерій Пермінов, певний у своїй безвинності, зареєструвався кандидатом у депутати до Одеської міської ради. Він — член партії ВО «Громада».

Сергій ВЛАД, журналіст

Процес... прийшов, або Дещо про психологію «базарного» клієнта

Коментар тижня

Одного й того самого дня відбулися дві прес-конференції, які заслуговують на увагу всіх громадян держави, бо і голова правління Нацбанку Віктор Ющенко, і Президент України Леонід Кучма вели мову фактично про ціну довір'я народу до їх політики.

Віктор Ющенко поінформував журналістів: він не бачить нічого страшного в тому, що гривня протягом останніх шести місяців девальвувала на 6,6 відсотка. Додамо, здебільшого — за останні два місяці. Справді, якщо порівнювати наші темпи падіння ціни на гроші, скажімо, з індонезійськими, де внаслідок фінансової кризи девальвація сягнула 70 відсотків, наша гривня має пристойний вигляд. Проте головний банкір цього разу не приховував, що Україна перебуває нині в епіцентрі фінансової кризи. «У того, хто йде на базар, одна психологія, у того, хто йде з базару, — інша», — резюмує Віктор Ющенко. При цьому він має на увазі цілу низку чинників, які вплинули на падіння гривні протягом січня—лютого. По-перше, незадовільну макроекономічну ситуацію, спричинену скороченням ВВП, інертністю на «базарі» цінних паперів нерезидентів, які донедавна купували більш як третину ОВДП, формуючи валютну пропозицію на біржі і покриваючи дефіцит державного бюджету. По-друге, психологію «базарного» клієнта, яка формується під тиском передвиборної боротьби за зміну політичного курсу. І по-третє, власний протест проти базарної політики під час формування валютних резервів, пропозиції фондового і валютного ринків, розміщення єврооблігацій тощо. Кожен з цих чинників, звісно, — тема окремої розмови, тож зосередимо увагу читачів лише на окремих аспектах.

Навесні макроплани переходять у піке

У бюджеті коштів фактично немає. Новому парламенту, очевидно, запропонують офіційно затвердити його дефіцит на рівні 2,5 відсотка від рівня ВВП, проте вже тепер ясно, що плани ці нереальні. Бо не позбутися скорочення цього самого ВВП і перевитрати бюджетних коштів у першому кварталі. Не допоможуть навіть секвестр і березнева доларова повінь на підтримку реформаторських амбіцій. Віктор Ющенко просив не спекулювати на прізвищах кредиторів, то й не будемо. Проте зауважимо, що вартість тільки однієї угоди з розміщення ОВДП та запозичень на німецькому ринку саме і є тією ціною, яку держава сплачує за вихід нерезидентів з фондового ринку. А це щонайменше (поки що) $ 200 млн. на рік у вигляді відсотків. У лютому в Україну надійшли $ 418 млн. від розміщення єврооблігацій. Як зазначають експерти, їх вистачить на 5—7 тижнів валютних інтервенцій. Віктор Ющенко має достатні валютні резерви для того, щоб до виборів не допустити обвалу валютного ринку. Якщо врахувати, що в Україну прийдуть якісь долари від МВФ, Світового банку та власне уряду США ($225 млн.), то, може статися, набіжить з мільярд. Проте цілком очевидно, що це обіцяє еміссію якраз на суму запозичених коштів. І може дійти до того, чого Віктор Ющенко побоюється найбільше, — обвалу цін на товари споживчого ринку.

Мільярд не гроші для кандидатів

Утім, один мільярд доларів — це неабиякі гроші, коли країна не стоїть напередодні парламентських виборів. За деякими підрахунками, довколовиборча колотнеча обійдеться електорату принаймні в $ 700 млн. Звісно, левова частка цих грошей вийде з банківського обігу, що зле позначиться на ліквідності банківських установ. Та, власне, вже вийшла, про що свідчить відсутність комерційних банків під час торгів з дуже привабливими цінними паперами Мінфіну. Немає покупців — немає грошей.

Протягом перших двох місяців року Україна не провела жодного приватизаційного конкурсу з продажу пакетів акцій великих підприємств. І не треба все списувати на заборону парламенту, бо, здається, процес... пришов. І виконавча влада сьогодні більше зацікавлена в некомерційних конкурсах під інвестиційні зобов'язання стратегічних інвесторів, ніж у тому, щоб приватизація відбувалася за гроші, але на рівних умовах, на конкурсах, але відкритих для народу.

Голова правління Нацбанку це добре розуміє. Недарма він відмовляється від «базарної» психології, коли заявляє, що в подальшому фондовий ринок вже не матиме вирішального впливу на курсоутворення валют. І тим самим ніби відмовляється ще від чогось, про що перед виборами не скаже.

Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»

Перший ілюстратор «Кобзаря»

Минуло 180 років від дня народження Василя Штернберга

Ювілей тижня

Хто мав можливість бачити перше видання поезій Тараса Шевченка — «Кобзар», той звернув увагу на вміщений там малюнок. Зображення старого бандуриста до своєї книжки вибрав сам Поет. Його автор — Василь Штернберг, тоді ще молодий і не відомий публіці художник, саме повернувся з України до Петербурга і привіз цілу теку зарисовок людей та природи мальовничого краю, в який він був закоханий.

Так доля поєднала двох митців — Т. Шевченка й В. Штернберга, увічнивши їх у «Кобзарі».

Народився Василь Штернберг у Петербурзі в сім'ї гірничого інженера. Освіту здобув в Академії мистецтв (1835–1839). 1837 року удостоєний золотої медалі за українські пейзажі («Ярмарок», «Вид на Поділ»). В академії здружився з Т. Шевченком, написав кілька його портретів. Поет відповідав своєму товаришеві такою самою щирістю й любов'ю, присвятив йому поему «Іван Підкова».

Здається, саме Василеві Штернбергу завдячуємо знайомству Поета з європейською музикою, зокрема творами Бетховена та Моцарта. Друзі разом відвідували петербурзькі літературні та музичні вечори, театри.

Життєвий шлях В. Штернберга був не менш трагічний, ніж Шевченків. 1840 року молодий художник поїхав до Італії, де у 27-річному віці помер.

Та розповідь про спілкування двох талановитих молодих людей була б неповною, якщо б ми промовчали про надзвичайну схожість початків творчого життя обох.

«Коли Штернбергу було років 13, він часто влітку ходив до Петровського парку й малював, як умів, самоуком, дерева, кущі, галявини, стежки. За цим заняттям якось зустрів його там М. Лебедєв, який і сам тоді ще був молодою людиною (лише 20 років) і навчався в Академії мистецтв... Він відразу помітив талант хлопця, став заохочувати його до малювання, давати поради...»

Поставимо замість В. Штернберга Т. Шевченка, а замість М. Лебедєва — І. Сошенка й матимемо щасливу зустріч у Літньому саду, що увійшла до автобіографії автора «Кобзаря».

На знімку: Василь Штернберг.

Любов ГАЙДАК, журналіст

Відзнака тижня

За нетрадиційні форми в освіті – орден

У столичному Палаці мистецтв «Український дім» відбулася презентація Міжнародної виставки престижних навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні».

Серед учасників виставки — Міжнародна Кадрова Академія — член Європейської мережі Національних інформаційних центрів з академічного визнання і мобільності Ради Європи/ЮНЕСКО, яка об'єднує понад 50 країн Європи, США, Канаду, Австралію та Ізраїль.

В експозиції МКА були представлені її колективні члени — провідні навчальні заклади України і країн СНД. Це Академія праці і соціальних відносин, Міжрегіональна Академія управління персоналом, Слов'янський університет, Інститут інвестиційного менеджменту, «АЖІО-коледж» (Київ), Харківський інститут бізнесу і менеджменту, Мінський гуманітарно-економічний інститут та інші.

У рамках відкриття виставки відбулася церемонія нагородження найвищою відзнакою Міжнародної Кадрової Академії — орденом «За розвиток науки й освіти» екс-президента, народного депутата України Леоніда Кравчука. Орденське посвідчення і нагрудний знак під номером один вручив президент МКА Георгій Щокін.

Згідно з «Положенням про орден МКА» цю нагороду отримують: «... глави держав і урядів, відомі громадські й політичні діячі, керівники міжнародних організацій за їхній особистий внесок у розвиток науки й освіти, а також поширення й запровадження нетрадиційних форм навчально-виховної діяльності та інші заслуги в цій галузі».

У виступі у відповідь Леонід Кравчук висловив подяку за визнання його заслуг, наголосивши, що ця нагорода — одна з найзначніших у його житті, а також дав оцінку сучасному освітньому процесу.

Турнір тижня

Грають партії в футбол

У Миколаєві відбувся турнір з міні-футболу між представниками обласних організацій ряду політичних партій, що беруть участь у наступних виборах: СДПУ, СелПУ, НДП, «Громади», НРУ, СДПУ(о). Спортивні змагання, за задумом їх організаторів, мали символізувати чесну боротьбу не лише на футбольному полі, а й у виборчій кампанії. Хто ж переміг? До фіналу потрапили «Громада» й НДП, а перемогли «громадівці». Їм і вручено пам'ятний кубок.

Слухання тижня

«Справи Звягільського» немає

Київський районний суд Донецька розпочав слухання громадянської справи за заявою уповноваженої особи від блоку партій «Національний фронт» Валентини Бойченко щодо відміни рішення окружної виборчої комісії про реєстрацію кандидатом у народні депутати Юхима Звягільського. Останній, як стверджує позивачка, не має права балотуватися, оскільки два з половиною роки провів за межами України. Заступник голови окружної виборчої комісії Микола Коваль вважає, що реєстрація відбулася з дотриманням усіх норм закону про вибори: протягом п'яти років кандидат був постійно прописаний у Києві як народний депутат і не втрачав ані депутатського мандата, ані українського громадянства.

Обурення і протест

Із заяви групи колишніх партизанів Великої Вітчизняної війни 1941—1945 рр.

Висловлюємо обурення і рішучий протест керівникам Українського телебачення, виробничому об'єднанню «Артеміда», сценаристам, постановникам і артистам програми «Маски-шоу» проти спотвореного, образливого і надуманого шоу на теми партизанського руху в Україні у роки Великої Вітчизняної війни і вимагаємо негайного припинення цієї передачі.

Сотні тисяч вірних синів і дочок України у партизанських загонах і з'єднаннях, підпільних організаціях і групах добровільно, мужньо боролися з підступним ворогом — німецьким фашизмом, гинули у боях і фашистських катівнях в ім'я визволення своєї Батьківщини, в ім'я життя і щастя людей. Ці уславлені герої підпільної і партизанської боротьби не заслуговують на таку спотворену оцінку з боку «діячів» культури, не можуть і не бажають миритися з перекручуванням їхнього героїчного минулого.

Такі передачі програми «Маски-шоу» — це глум, плюндрування пам'яті загиблих підпільників і партизанів, а також неповага до живих учасників підпільно-партизанського руху в Україні.

Василь КОНЬКОВ,
колишній підпільник;
Петро МУСІЄНКО,
колишній партизан;
Володимир МОЙСЕЄНКО,
колишній комісар партизанського загону.

Сергій МЕЛЬНИЧУК, «Голос України»

Аргумент кандидата

Фейлетон тижня

Електорат пручався. Роман Бурячинський, кандидат у народні депутати від ПУП (Партії українських пролетарів) уже пообіцяв пенсіонерам вчасну виплату пенсії, дітям — щасливе майбутнє, а зібрані у будинку культури майбутні виборці йому не вірили. Один дідок, більше схожий на Дзержинського, ніж на Станіславського, словами останнього так і прокричав фальцетом на всю залу:

— Не вірю! Теперішні те ж саме обіцяли, а дали дулю з маком! Не вірю!

Ще не пізно було тікати, але Роман Бурячинський, згадавши ультиматум дружини («Не проскочиш у депутати, то до спальні і не потикайся»), вдався до останнього аргументу.

І почав... роздягатися. Спочатку зняв з вішака і поклав на підлогу шкірянку, далі — піджака, краватку, сорочку, штани, сірі з червоними поперечними смужками шкарпетки... Якусь секунду подумав — і додав до купи майку.

— Не вірите мені, — у відчаї не сказав, а ледь прошепотів кандидат, — а я готовий останнє для вас віддати. Ось... беріть, вибирайте, що кому потрібно. Все беріть! — і заклав великі пальці рук за резинку синіх у червоні квіточки трусів.

— Прекратіть! — раптом невідомо чому перейшов на мову сусідньої держави «Дзержинський». — Это політіческая провокація!

— Е, ні! Вибачте! — несподівано для всіх вигукнула чорнява жіночка у білому береті. — Раз розпочав, то — до кінця!

— Та не зніме він, не ризикне. Це, мабуть, рухівець, а вони ніколи нічого не доводять до кінця...

— А може, навпаки, може, воно з комуністів. Он — і смужки червоні на шкарпетках! Хоче показати, що він такий благородний. Там, може, і дивитися ні на що — все у політику пішло...

Запал суперечок наростав, а Романові Бурячинському ставало непереливки — будинок культури вже другий місяць відключений від опалення, і шкіра кандидата робилася усуціль «гусячою». І претендент на парламентський портфель прийняв рішення. Глибше заклавши пальці за резинку, Роман вигукнув:

— Знімаю!

Зала зойкнула, а Роман Бурячинський додав:

— Знімаю свою кандидатуру! — і почав надівати шкарпетки.

— Імпотент безпартійний! — винесла остаточне рішення чорнява і стала пропихатися до виходу. — А ще до парламенту хотіло. Та що воно там, у Києві, покаже, коли навіть тут не ризикнуло?

— Ну не судіте так строго, — нараз пом'якшав «Дзержинський-Станіславський». — Всякоє может бить...

— Дійсно, що «всякоє», — зміряла чорнява критичним поглядом сухеньку фігуру дідка.

... Електорат розходився невдоволений.

Рівне.

Застoрога тижня

Віктор ХОМЕНКО, «Голос України»

Вам накосити квітів з Червоної книги?

Для багатьох квіти — краса, а для декотрих — це товар, нажива. Але такого, щоб самі природолюби захотіли нищити «очі землі», як називають квіти поети, досі ще не траплялося.

Але сталося. Дожились і до того, що півтисячі мешканців міста Старий Крим (це ж треба попоходити, збираючи підписи), які назвали себе «активісти охорони природи», звернулися до парламенту, уряду автономії, в республіканський комітет природи, до редакцій газет з листом, в якому прагнуть обґрунтувати своє нестримне бажання «покосити» для продажу унікальні першоквіти, занесені до Червоної книги України. Як-от складчастий пролісок. Він ніде більше в Європі не росте. У проханні «дозвольте продавати», підписаному головою клубу квітникарів «Кримський пролісок» М. Іноземцевим, є запевнення, що зривають вони «лише квітки без листя», «близько 100 тисяч букетів на рік». Заспокоюють, що це лише 5% квітучих галявин.

Цього року «заготівельники» і реалізатори рвонули в ліси набагато раніше, ніж будь-коли. Наліт нагадує стихійне лихо. Тим більше, що руки вже розв'язано: про завершення десятиденної операції «Першоквіт» Рескомприрода і Рескомліс Криму звітували ще 25 лютого. Досі «невідомими» каналами, особливо в переддень свята, чарівні букетики полинули літаками, потягами, авто у міста України та до країн СНД. Усі вояжі здійснюються під єдиним гаслом: «чим північніше — тим наваристіше».

Торік інспекторам Рескомприроди автономії вдалося вилучити в оптовиків під час перевезення майже 50 тисяч букетів. А хтозна скільки вдалося перевезти? І скільки провезуть до нинішнього свята весни?

Сімферополь.

Іван ДМИТРЕНКО, Михайло ЛІВАНДОВСЬКИЙ, «Голос України»

Такі різні позиції...

Чи є тут політичне підгрунтя?

26 ЛЮТОГО у нашій газеті було надруковано редакційну колонку під назвою «Таращанське протистояння». Нагадаю коротко його суть і хроніку.

На сесії Таращанської районної ради, розглядаючи питання про корективи виконання бюджету за 1997 рік, депутати вирішили за доцільне до порядку денного наступної сесії включити звіт голови районної держадміністрації. Однак він не прислухався до цього рішення. Натомість запропонував провести сесію за іншим сценарієм і в інші строки. У відповідь сесія висловила недовіру голові районної держадміністрації. Відповідне подання направлено Президентові Л. Кучмі. За ним право вирішувати — звільнити чи взяти під захист «свою людину» в Таращі.

Які справжні витоки протистояння? Спробуємо розібратися. Причини конфліктної ситуації голова районної держадміністрації Володимир Шостак пояснює так:

— Ми відчули наміри керівництва райради, насамперед Василя Сільченка, і зрозуміли, що готується питання про недовіру райдержадміністрації. А мій звіт на сесії — то лише привід...

Зрозуміло, такий сценарій не влаштовував ні В. Шостака, ні його заступників. Порадившись, вони виробили свій варіант. Невдовзі голові райради Г. Калачу було направлено офіційне рішення райдержадміністрації. Текст його оприлюднено у газетах «Таращанський край» та «Поступ». У рішенні, зокрема, зазначалося:

«У зв'язку з закінченням строку повноважень нинішнього складу районної ради пропонуємо на цій сесії прозвітувати перед депутатами та виборцями про роботу голові ради та головам постійних комісій за період їх повноважень. Зважаючи на викладене, районна державна адміністрація буде звітувати разом із поданням районного бюджету на 1998 рік новообраному складові ради».

Оце й були аргументи районної держадміністрації, щоб не звітувати на сесії райради. Однак контрміна все ж не спрацювала. 24 лютого XVI сесія райради через неявку голови держадміністрації зняла з порядку денного його звіт. Натомість відкритим голосуванням внесла питання про недовіру особисто В. Шостаку.

Із протоколу сесії видно, що рішення було прийнято не на такому собі сплеску емоцій. Депутати вказували, що з більшості показників район спрацював гірше, ніж у 1996 році. Наводилися факти невиправданого втручання адміністрації в організацію виборчого процесу до місцевих рад. До того ж, службові особи держадміністрації, вказували депутати, на деяких керівників підприємств району та голів рад чинили тиск з метою примусити їх зняти свої кандидатури на виборах до місцевих рад.

При особистій зустрічі В. Шостак закинув на адресу нашої газети: перш ніж публікувати матеріал, треба було на місці в усьому розібратися. Щодо протистояння, то, за його словами, велося «нагнітання обстановки на політичній основі».

Категорично заперечував він факти тиску на керівників господарств та голів місцевих рад з метою змусити їх зняти свої кандидатури на виборах:

— Жодного такого факту я не знаю! Це просто безпідставні твердження. Відповідально заявляю: ніякого тиску не було. Це все надумане...

Його опоненти протилежної думки. І наводять відповідні факти. Голова правління акціонерного товариства «Таращанське РТП» Микола Гриценко розповів, що йому особисто довелося витримати грубий і тривалий тиск службових осіб районної та обласної держадміністрацій. Метою якого було змусити його відмовитися від посади голови правління РТП. Апогею тиск досяг у ході підготовки й проведення звітно-виборчих зборів акціонерного товариства. Однак колектив, який вірить своєму керівникові, зумів відстояти його.

— Щодо виборів і ситуації навколо них, то я зустрічався з багатьма головами сільських рад і сіл, — продовжував розповідь М. Гриценко. — Вони кажуть, що на них тисне держадміністрація. Заявляють про це несміливо, розуміючи, однак, що завтра треба буде говорити про це на повний голос...

Схоже, у Таращі почав діяти принцип: не «розумієш» нового начальства — подавай заяву про «добровільне» звільнення. На це вказує ситуація, про яку не побоявся розповісти голова села Велика Березянка Борис Таран:

— 21 лютого з райдержадміністрації зателефонували, що мені належить завтра з'явитися до голови Шостака разом з головою нашого КСП. Наступного дня приїхали на виклик. У кабінеті Шостака відбулася спочатку розмова про справи у господарстві, а потім Шостак запропонував мені: пиши заяву і залишай посаду голови села. Я заперечив: як можна таке вимагати? Моя посада —виборна. Не виявлять мені люди довіри — піду, але не за заявою.

Шостак наполягав і запропонував такий варіант: я залишаю посаду голови села і переходжу працювати заступником голови КСП, а нинішній заступник посяде моє місце. Я знов кажу: про перестановки можна буде говорити лише після виборів. На що Володимир Володимирович відповів — тоді вже буде пізно, краще пиши заяву зараз. Що він мав на увазі, коли казав «буде пізно», не знаю. Але застереження таке прозвучало...

З наведених фактів напрошуються певні висновки.

Перший і, напевне, основний: «таращанське протистояння» стало ще одним переконливим свідченням ігнорування виконавчими структурами самоврядних органів. І не лише, так би мовити, на таращанському рівні. А й на рівні глави держави, котрий не підписує закон про місцеві адміністрації, незважаючи на те, що законодавці вже кілька разів долали вето Президента на цей закон. Адміністратори районного рівня, відстежуючи позицію глави держави щодо обмеження самоврядування в Києві, в Ялті, і собі дозволяють тиск на ради. А то й відмовляються звітувати перед сесією. Знову-таки, мабуть, беруть приклад із Президента, котрий так і не ощасливив досі нинішнє скликання Верховної Ради щорічною доповіддю...

Хто тут правий, а хто винний — розсудить час і народ у ході виборів. Не остання роль належить і Президентові України, рішення якого щодо В. Шостака покаже, хто є хто і хто чого прагне.

* * *

ВІД РЕДАКЦІЇ. *У зв'язку з порушенням районною державною адміністрацією статей 118 та 119 Конституції України про підзвітність та підконтрольність радам у частині повноважень, делегованих районною радою, а також пункту 1 статті 72-ї закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», XVI сесія Таращанської районної ради двома третинами голосів висловила недовіру голові Таращанської районної державної адміністрації В. В. Шостаку. Президент України має прийняти рішення — звільнити з посади чи взяти під захист «свою людину» у Таращі. Стаття 118 Конституції гласить однозначно: у такому разі звільнення обов'язкове! Але є ще й особиста позиція. Що візьме гору?*

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до статті 21 Закону України «Про пенсійне забезпечення»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Частину першу статті 21 Закону України «Про пенсійне забезпечення» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 3, ст.10) доповнити пунктом «в» такого змісту:

«в) пенсіонерам, які набули відповідно до законодавства колишнього Союзу РСР право на надбавку до пенсії за роботу після досягнення пенсійного віку, — в розмірі 10 процентів основної пенсії за кожний повний рік роботи після призначення пенсії, але не більше 40 процентів».

2. Цей закон набирає чинності з 1 липня 1998 року.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 11 лютого 1998 року.
№ 112/98-ВР.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про пенсійне забезпечення»

Верховна Рада України **постановляє:**

Доповнити розділ II «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про пенсійне забезпечення» (Відомості Верховної Ради України, 1997р., № 45, ст.283) після пункту 2 новим пунктом 3 такого змісту:

«3. До внесення відповідних змін до Закону України «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ» застосовується порядок визначення середньомісячного заробітку (грошового забезпечення) для обчислення пенсій військовослужбовцям строкової служби та членам їх сімей, що діяв до набрання чинності цим Законом».

У зв'язку з цим пункти 3 і 4 вважати відповідно пунктами 4 і 5.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 13 лютого 1998 року.
№ 132/98-ВР.

Згідно з Регламентом Верховної Ради України, закони та інші акти, надруковані в «Голосі України», є офіційною публікацією.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про ставки акцизного збору і ввізного мита на спирт етиловий та алкогольні напої»

Верховна Рада України **постановляє:**

І. Внести до Закону України «Про ставки акцизного збору і ввізного мита на спирт етиловий та алкогольні напої» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 28, ст.131; 1997 р., №.15, ст.116, №.34, ст.211) такі зміни:

1. У статті 1 цифри та слова

«22.08 10(крім 22.08 10100)	Складові спиртові напівфабрикати, які використовуються для виготовлення напоїв; інші (в тому числі коньячний спирт)	—	5 екю за 1 л 100-відсоткового спирту»

замінити цифрами та словами

«22.08 10 (крім 22.08 10100, 22.08 10 900 — тільки спирт коньячний)	Складові спиртові напівфабрикати, які використовуються для виготовлення напоїв; інші	3 екю за 1 л 100-відсоткового спирту	5 екю за 1 л 100-відсоткового спирту
22.08 10 900	Тільки спирт коньячний (з урахуванням статті 5 цього Закону)	0	5 екю за 1 л 100-відсоткового спирту».

2. Статтю 4 викласти в такій редакції:

«4. Встановити на спирт етиловий, що використовується вітчизняними товаровиробниками для виготовлення вибухових речовин, парфумів та напівфабрикатів: спиртованих соків, морсів, настоїв, які реалізуються для промислової переробки та не підлягають реалізації в роздрібній торгівлі, ставку акцизного збору в розмірі 0,2 екю за 1 літр 100-відсоткового спирту.

Порядок отримання суб'єктами підприємницької діяльності спирту етилового, що буде використовуватися для цілей, визначених у цій статті, встановлюється Кабінетом Міністрів України».

3. Доповнити Закон статтею 5 такого змісту:

«5. Тимчасово до 1 січня 2000 року звільнити від сплати ввізного мита на спирт коньячний, що ввозиться на митну територію України вітчизняними підприємствами для виробництва коньяку на власних виробничих потужностях.

Перелік зазначених підприємств затверджується Кабінетом Міністрів України».

ІІ. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА

м. Київ,
12 лютого 1998 року.
№ 121/98-ВР.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України щодо державного регулювання виробництва і реалізації спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів

Верховна Рада України **постановляє:**

І. Внести до деяких законів України такі зміни:

1. Статтю 18 Закону України «Про державне регулювання виробництва і торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., №.46, ст.345) доповнити новими частинами першою-третьою такого змісту:

«Тимчасово до 1 січня 2000 року звільнити вітчизняні підприємства — виробників шампанського і коньяку від плати за спеціальні дозволи (ліцензії) на право імпорту шампанських і коньячних виноматеріалів, спирту коньячного, які ввозяться для виробництва шампанського і коньяку на власних виробничих потужностях.

До 1 січня 1999 року надати виробникам алкогольних напоїв та тютюнових виробів можливість використати існуючі етикеточні та пакувальні матеріали та привести реквізити етикеток та пакувальних матеріалів у відповідність з вимогами статті 11 цього Закону.

Стаття 11 в частині щодо нанесення на пачку тютюнових виробів позначення стосовно вмісту смоли і нікотину в одиниці продукції застосовується з 1 січня 1999 року».

У зв'язку з цим частину першу вважати частиною четвертою.

2. Абзаци другий, третій і четвертий розділу II Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання виробництва і торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., №.45, ст.286) виключити.

3. Абзаци п'ятий та шостий частини четвертої статті 4 Закону України «Про підприємництво» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., №.14, ст.168) із змінами, внесеними Законом України від 23 грудня 1997 року, викласти в такій редакції:

«виготовлення пива, а також виготовлення та реалізація алкогольних напоїв, спирту етилового, коньячного і плодового;

виготовлення та реалізація тютюнових виробів».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 12 лютого 1998 року.
№ 122/98-ВР.

Володимир СКАЧКО, журналіст

Ціна київських переживань «за народ»

Киянам не раз доводилося чути зізнання міських властей про їхні переживання за Київ, його мешканців. Особливо в цьому досягли успіхів перші особи. Та ось чомусь так виходить, що ці переживання міських властей надто вже дорого обходяться пересічним киянам. Як свідчать розрахунки швейцарської дослідно-консультаційної фірми «Корпорейт Ресорсес Груп», яка проаналізувала вартість так званого споживчого кошика в 145 найбільших містах світу, Київ за рівнем дорожнечі 1997 року опинився на 13-му місці, випередивши з цього показника всі європейські столиці за винятком Москви, яка в цьому рейтинг-місці посіла 3-ю позицію. А найменш дорогим серед європейських столиць виявився Вільнюс — 132-ге місце. При цьому в таких міжнародних розрахунках до уваги беруться ціни на майже 200 найменувань споживчих товарів і послуг, а за точку відліку, своєрідний еталон, — вартість життя в Нью-Йорку — найдорожчому великому місті США, — яка умовно визначається як 100 одиниць. На цьому тлі Київ має показник 115, найдорожче в світі місто Токіо — 170, Гонконг і Москва — 153.

На відміну від традицій міжнародних порівнянь вартості життя у нас чомусь заведено «класти» до споживчого кошика лише ті продукти, без яких людський організм просто не може існувати. В середині січня 1998 року цей споживчий кошик із 22 продуктів харчування оцінювався для середньостатистичного киянина в 67,3 гривні. (У середньому по Україні на одного мешканця він оцінюється в 65,6 гривні.) З цього показника Київ на дату обстеження посідав 8-ме місце по Україні. При цьому найдорожчий споживчий кошик був у Криму — 81,3 гривні, а найдешевший у Тернопільській області — 53,4 гривні.

Знову-таки, на відміну від нас, в інших країнах саме по собі зрозуміле те, що людина не тільки має чимось харчуватися, а й митися, вдягатися, мати житло, меблі, якусь там побутову техніку, відпочивати та інше. І якщо підрахувати, навіть виходячи з найскромніших цін, у що обходиться киянам, наприклад, придбання одягу, взуття, посуду, обстановки для домівки, лікування, не кажучи про проведення дозвілля, то сума виявляється «непідйомною» не тільки для пересічного споживача, який має, що дуже важливо, регулярно оплачувану роботу, а навіть для людей, у яких достаток вищий від середнього. Про пенсіонерів узагалі казати не випадає. А для тих із киян, у кого пенсія не дотягає до 60 гривень, навіть вітчизняний споживчий кошик недоступний. Вони вже давно перебувають за межею бідності. Не випадково, отож, в іншому міжнародному рейтинг-місці, що характеризує якість, рівень життя населення, Україна лише на 95-й позиції.

Разом з тим останнім часом, очевидно, як реакція на вибори, що наближаються, з Хрещатика, 36 — резиденції київської міської влади, почали надходити ініціативи на кшталт, мовляв, візьмемо й підкинемо з міської казни малозабезпеченим київським пенсіонерам десяток-другий гривень, і нехай, так би мовити, собі ні в чому не відмовляють. Добре, звісно, але все одно мало.

У зв'язку з цим, мабуть, не зайве ще раз згадати про раніше назване горезвісне 13-те місце Києва в міжнародному рейтингу дорожнечі життя. І річ зовсім не в цифрі 13, що сама по собі нещаслива, а в тому, як її вдалося досягти. З'ясовується, що з 1996 року, Київ в аналогічному рейтингові був на 21-й позиції. Отож, лише за рік з показника дорожнечі життя Київ піднявся аж на 8 сходинок. І це, як уявляється, ще не межа. Так, наприклад, судячи з січневого підвищення тарифів на використовувану населенням електроенергію, ще не вичерпано потенціал подорожчання житлово-комунальних послуг. Останнім часом власті не переставали нам твердити, що населення поки що сплачує лише 80% собівартості житлово-комунальних послуг, що їх йому надають, а самі комунальники, як правило, називали значно меншу цифру. Проте, як свідчать результати аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств, які надають житлово-комунальні послуги, що був здійснений Міністерством економіки України в 20 областях і Києві, вже 1996 року переважна більшість населення фактично відшкодовувала 100% собівартості наданих житлово-комунальних послуг. Згаданий аналіз показав, що, використовуючи монопольне становище, житлово-комунальні підприємства замість здійснення заходів, спрямованих на підвищення ефективності роботи, «стали на хибний шлях завищення норм і обсягів робіт, вартості сировини та матеріалів, нав'язування додаткових умов договорів, стягнення плати за ненадані ними неякісні послуги». Щодо останнього моменту вже знайома картина, чи не так? Водночас, проте, у мешканців немає права платити, наприклад, половину встановленого тарифу за опалення, якщо квартири погано обігріваються, якщо трапляються перебої у водопостачанні, не працюють ліфти, вчасно не вивозять сміття, побутові відходи і т. ін. Та й спробуйте добути довідку, яка повністю засвідчувала б наявність зазначених житлово-комунальних неподобств. У той же час міській владі надано повне право припиняти «житлово-комунальний рекет» шляхом регулювання тарифів у цій сфері послуг.

Але про що тут можна казати, коли в неї самої «рильце в пушку». Маю на увазі власні, так би мовити, «фірмові традиції» міських властей щодо зростання дорожнечі в Києві. Взяти хоча б політику Київської держадміністрації у сфері оренди нежилих приміщень. На перший погляд може здатися, що застосовувані тут новації (багаторазове збільшення ставок орендної плати) неначе ставлять цілком благородну мету — «залучення додаткових коштів для забезпечення фінансування соціальних виплат населенню». Але це тільки на перший погляд, бо, як відомо, добрими намірами вимощено дорогу в пекло. Йдеться, зокрема, про так званий мультиплікативний (розширювальний) ефект орендної політики, що її проводить Київська держадміністрація, завдяки якому Київ, до речі, цілком може ввійти до десятки найдорожчих міст світу. Та що там десятка! Якщо міській владі добре піднатужитися, то можна з самою Москвою помірятися силами за 1-ше місце в Європі, бо, як відомо, що голіший, то мудріший. Адже ніде не додумалися, а в Києві наважилися проводити податкову диференціацію домашніх собак за їх «шерстяною» холкою. Можна спробувати й далі розвивати собачий напрям. Наприклад, запровадити плату за місця вигулу собак — територіально, позонно, просто як за ту саму оренду міського комунального майна. Або за собаче гарчання, розглядаючи його як загрозу Київській держадміністрації, замах на її честь і гідність. У результаті, не доведи Господи, і Київ справді може опинитися попереду Європи всієї. І тоді ніхто вже не посміє сказати, що слова «дорога моя столиця...» стосуються не Києва, а Москви.

Може, саме тому й намагаються зірвати вибори в Києві, що за столичні неподобства не переживати, а відповідати треба...

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим»

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Закону України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим» такі зміни:

1. Частину дев`яту статті 10 доповнити реченням такого змісту: «У разі, коли вибори до Верховної Ради Автономної Республіки Крим проводяться одночасно з виборами народних депутатів України, дільничні виборчі комісії утворюються відповідно до Закону України «Про вибори народних депутатів України» і є спільними для виборів народних депутатів України та виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

2. У пункті 2 частини першої статті 23 цифри «750» замінити на цифри «150».

3. У пункті 2 розділу XI «Прикінцеві положення» слова «при цьому виборча комісія Автономної Республіки Крим утворюється не пізніш як за 45 днів, а виборчі округи — за 43 дні до дня виборів» виключити.

Доповнити цей пункт двома реченнями такого змісту: «При цьому виборча комісія Автономної Республіки Крим утворюється не пізніш як за 32 дні до дня виборів, виборчі округи утворюються не пізніш як за 24 дні до дня виборів, окружні виборчі комісії — не пізніш як за 22 дні до дня виборів, рішення про їх утворення доводяться до відома населення не пізніш як на другий день після прийняття таких рішень, висування кандидатів у депутати, в тому числі шляхом самовисування, починається та закінчується відповідно за 20 і 13 днів до дня виборів, а їх реєстрація починається за 17 і закінчується за 10 днів до дня виборів, передвиборні плакати кандидатів у депутати друкуються не пізніш як за 7 днів до дня виборів. У разі, коли окружну виборчу комісію відповідно до цього Закону не утворено, її функції, за рішенням виборчої комісії Автономної Республіки Крим, здійснюються відповідною районною, міською (міста республіканського Автономної Республіки Крим значення), районною у місті Сімферополі територіальною виборчою комісією, утвореною згідно із Законом України «Про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Рішення, що прийняті на виконання Закону України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим» до набрання чинності цим Законом, вважаються чинними.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
3 березня 1998 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Конвенції між урядом України і урядом Французької Республіки про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи і майно

Верховна Рада України **постановляє:**

Конвенцію між урядом України і урядом Французької Республіки про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи і майно, підписану в м. Парижі 30 січня 1997 року, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

м. Київ, 3 березня 1998 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди між урядом України та урядом Республіки Вірменія про виробничу кооперацію

Верховна Рада України **постановляє:**

Подану Кабінетом Міністрів України Угоду між урядом України та урядом Республіки Вірменія про виробничу кооперацію, підписану 22 липня 1997 року у м. Києві, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

м. Київ, 3 березня 1998 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди щодо співробітництва у розвитку та використанні систем стільникового рухомого зв`язку

Верховна Рада України **постановляє:**

Угоду щодо співробітництва у розвитку та використанні систем стільникового рухомого зв`язку, підписану 17 січня 1997 року в м. Москві, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

м. Київ, 3 березня 1998 року.

Зірвати пластир одним рухом

(Початок на 1-й стор.).

Водночас Україна, ймовірніше, нестиме фінансову відповідальність перед російською стороною, оскільки без нашої участі контракт на будівництво АЕС під загрозою. Хоча Президент Леонід Кучма і висловив упевненість, що в РФ цілком можуть побудувати ці турбіни самі, однак є й інша думка: США саме тому й тиснули впродовж року на Україну, бо хотіли «розвалити» проект побудови АЕС в Ірані, побоюючись, що на станції проводитимуть ядерні досліди.

Другим важливим результатом візиту пані Олбрайт стала підтримка Вашингтоном прагнення України якнайшвидше приєднатися до режиму контролю за ракетними технологіями (РКРТ), що надало б нашій державі необмежених можливостей у комерційних космічних проектах. Досі Сполучені Штати обіцяли свою підтримку України у приєднанні до РКРТ в обмін на нашу відмову від оперативно-тактичної зброї. Нині оголошено, що США прагнуть бачити нас у РКРТ, але на запитання журналістів про зброю конкретної відповіді не прозвучало.

Обговорювався під час візиту і стан інвестиційного клімату в Україні. Зокрема, пані Олбрайт наголосила: «Розтягувати процес реформування економіки — це все одно, що повільно віддирати пластир з рани». Америка, звісно, готова підтримувати нашу державу на її шляху реформ, але «інвестори не визнають жодних стратегічних партнерів, а вкладають кошти туди, де їм вигідніше». Держсекретар висловила сподівання, що Україна розв'яже всі проблеми, які спіткали тут американських інвесторів, до кінця квітня. Саме в цей час Мадлен Олбрайт виступатиме перед конгресом із доповіддю, на основі якої парламент США вирішуватиме, чи надавати нам повністю допомогу на 1998 рік.

І наостанок про вибори в нашій державі. Пані Олбрайт заявила, що США не підтримують жодного кандидата: «Нас цікавить політика, а не особистості». Водночас у Вашингтоні висловлюють занепокоєння щодо свободи слова в Україні. Як наголосила держсекретар, для США найважливіше, аби події висвітлювала вільна та незалякана преса.

Щодо подальших американо-українських політичних зустрічей американська гостя повідомила: цього року в Києві відбудеться чергове засідання міждержавної комісії «Кучма—Гор» на найвищому рівні.

Надія БЕДРИЧУК.

Соня Ганді вступає у велику гру

В ІНДІЇ тривають позачергові парламентські вибори. Їх результати мають дати відповідь на запитання, що хвилюють майже мільярд мешканців цієї країни: якій політичній партії буде довірено керувати Індією на порозі XXI століття, якою державою республіка вступатиме у нове тисячоліття?

Підсумки виборів, у яких, як очікують, візьмуть участь 600 млн. індійців, що мають право голосу, стануть відомі до 9 березня, коли має завершитися підрахунок голосів. А до цього чотири етапи голосування відбудуться в різних регіонах країни, де створено 540 виборчих дільниць за кількістю місць у нижній палаті парламенту.

За мандати депутатів вищого законодавчого органу республіки боротимуться майже 4,7 тис. представників різних політичних партій і незалежні кандидати.

Під час першої стадії виборів голосування відбулося в Делі, а також іще в 15 штатах і чотирьох союзних територіях республіки. Таким чином, там уже обрано практично половину нового складу вищого законодавчого органу Індії.

Останніми днями перед початком голосування незвичайної гостроти досягла передвиборна кампанія основних претендентів на перемогу в голосуванні. Це — найстаріша в республіці партія Індійський національний конгрес, що висловлює інтереси індуїстської частини населення Індії, головна опозиційна Бхаратія джаната парті, а також альянс 14 регіональних, центристських та лівих партій — Об'єднаний фронт, що перебував при владі до виборів.

У передвиборній кампанії конгресистів брала участь італійка за народженням Соня Ганді, вдова трагічно загиблого від рук терористів колишнього індійського прем'єр-міністра Раджива Ганді. Її вступ у велику політику і те, що керівництво Конгресу (І) навіть пророкує її на місце прем'єр-міністра Індії, надало особливого накалу підготовці до виборів і викликало додатковий інтерес громадян країни до їх майбутніх результатів.

Соні Ганді 51 рік і трагедія її сім'ї не могла не накласти свій відбиток на долю цієї жінки. Кому, як не їй, котра втратила свекруху і чоловіка, знати гірку ціну політичної кар'єри. Однак Соня Ганді, що тривалий час залишалася в тіні, вирішила все-таки вийти на політичну сцену Індії.

З Радживом Ганді Соня — дочка відомого італійського бізнесмена — познайомилася в Оксфордському університеті, де вона вивчала англійську, а майбутній прем'єр-міністр готувався одержати диплом інженера. Як справжня свекруха, Індіра Ганді довго не могла змиритися з вибором сина, але, оскільки особливих надій на його політичне майбутнє ніколи не покладала, згнітивши серце визнала невістку з Італії. Основну ставку «залізна Індіра» робила на свого молодшого сина. Саме в ньому вона бачила свого наступника. На жаль, доля жорстоко повелася з нею — молодший син прем'єр-міністра загинув в авіакатастрофі. За деякий час Раджив із дружиною повернувся на батьківщину, щоб підтримати матір, а 1986 року Соня взяла індійське громадянство.

Ставши вдовою, Соня Ганді майже шість років жила поза спалахів фотокамер і цікавих очей. Її неодноразово закликали підхопити знамено клану Ганді, але вона була тверда у своєму рішенні не займатися політикою. Можливо, чекала, щоб підросли діти... Важко сказати, що саме вплинуло на її рішення продовжити традиції сім'ї.

Не треба бути великим астрологом, щоб пророкувати цій жінці нелегкий шлях на тому терені, котрий вона обрала. Так, суперники ІНК на виборах — права індуїстська партія Бхаратія джаната парті — вже звинуватила Соню Ганді у відсутності патріотизму й інших гріхах, пов'язаних з її неіндійським походженням. Чи готова вона продовжити справу своєї сім'ї або її зламають — покаже час. А нині Соня Ганді завойовує все більше симпатій індійців, з'являючись повсюди у традиційному сарі та звертаючись до людей на хінді...

Яна СТАДІЛЬНА
(за матеріалами зарубіжної преси).

P. S. Коли матеріал готувався до друку, зарубіжні інформагентства передали, що «полювання» на Соню Ганді можна вважати відкритим. Річ у тому, що за кілька годин до приїзду вдови Раджива Ганді до індійського міста Біспура для участі у передвиборному мітингу Індійського національного конгресу поліція знайшла труп невідомого, при якому була карта з детальним маршрутом руху Соні по місту. На карті було відзначено місця для закладання динаміту...

Що це — хитромудра погроза чи замах, що зірвався з незрозумілих причин?.. Кому заважає Соня Ганді, яка стоїть лише біля підніжжя політичних сходів?

Отакої!

Не пали, бо програєш

Всесвітня організація охорони здоров'я матеріально зацікавлює уругвайських курців, які позбавляються згубної звички.

Завзятим любителям цигарки варто лише 27 днів утриматися від паління — і... вже можна взяти участь у лотереї. Призи обіцяють найрізноманітніші: велосипеди, спортивні тренажери, безплатні обіди в ресторанах, гроші. Кажуть, ця програма під назвою «Кинь палити і виграй» вже набула значної популярності в латиноамериканській країні. Тютюнові фабрики в Уругваї занепокоєні: може, їм також влаштувати лотерею?

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, Юрій ВЕНГЕРЕШ (фото) «Голос України»

Чому «Бориспіль» на обличчя не вдався?

АЕРОПОРТИ прийнято називати «повітряними воротами»: міста, області чи, коли цей аеропорт столичний та ще й міжнародний, навіть і всієї країни. А реконструйовані кілька років тому київські «повітряні ворота» — себто «Бориспіль» — хтось із високопоставлених чиновників назвав (з нагоди завершення реконструкції) навіть «обличчям»: чи то столиці, чи то й України — точно не пам'ятаю. Порівняння цілком доречне, адже перші враження (а їх численні іноземні гості отримують саме в «Борисполі») найчастіше бувають найсильнішими й залишаються в пам'яті найдовше.

Та здається, з обличчям у «Борисполя» (а відтак і у Києва з України) аж ніяк не все гаразд. Ні, враження гостеві тут гарантують, особливо коли він у нашій державі вперше. Але які враження?

Насамперед справжньою «фірмовою стравою» «Борисполя» можна вважати платні візки для багажу: аж 4 гривні за користування (!). Б'юся об заклад, це бориспільське «ноу-хау» справляє на людей враження не менше, аніж, скажімо, монорельсовий потяг, що курсує між (точніше — над) терміналами міжнародного аеропорту у Франкфурті-на-Майні. Зрозуміло, що до «Борисполя» прибувають люди не найбідніші, але... Навіщо ж здирати так відверто?

Та враження з візками — не найперші. Бо після проходження паспортного контролю ви хвилин двадцять (у кращому випадку) стоїте (сидіти просто ніде) біля стрічки транспортера в очікуванні довгожданих валіз і з надією, що вони виплививуть із бориспільського черева неушкодженими. Хоча сумувати тут не дають. Хлопці з характерними короткими зачісками (без уніформи, але, хоч як дивно, і не в спортивних костюмах) роблять у митній зоні ще один доморощений бізнес: пропонують іноземцям довезти їхній візок до митниці й посприяти в оформленні багажу поза чергою. Звичайно, за гроші. «Ми маємо право... Ми тут працюємо... Спитайте у митників!» — упевнено парирують «бізнесмени» нарікання черги, гарячково проштовхуючись крізь натовп. Враження не просто неприємне — таке, що пригнічує.

Окрім цього, жодних симпатій не викликають нав'язливі таксисти. Похмурі прикордонники та митники (може, зарплатню вчасно не отримують?) зустрічають гостей України бездоганною російською мовою. Нічого поганого у знанні її, звичайно, немає, але в «Борисполі» названі службовці — перші представники держави. Можливо (запитання до митного та прикордонного керівництва), хоча б із цього міркування вони могли б спілкуватися державною мовою?

Хтось скаже, усе це не істотно, не варто уваги. Але враження про країну формується передусім з таких от побутових «дрібничок». І потім жодні високі промови й запевнення, що Україна — «цивілізована європейська держава, яка крокує шляхом ринкових реформ», не зможуть стерти побаченого й почутого в першій інстанції — «обличчі столиці й країни», міжнародному аеропорту «Бориспіль». А вади цього похмурого обличчя дуже помітні.

Версаче та фіаско — сумісні

НА СУМНІЙ ноті завершилося офіційне розслідування у справі про вбивство знаменитого модельєра Джанні Версаче. Поліція американського міста Маямі-Біч змушена була визнати, що сищикам так і не пощастило знайти відповіді на головні запитання — чому було вбито видатного кутюр'є і хто вбивця, повідомляє ІТАР-ТАКС.

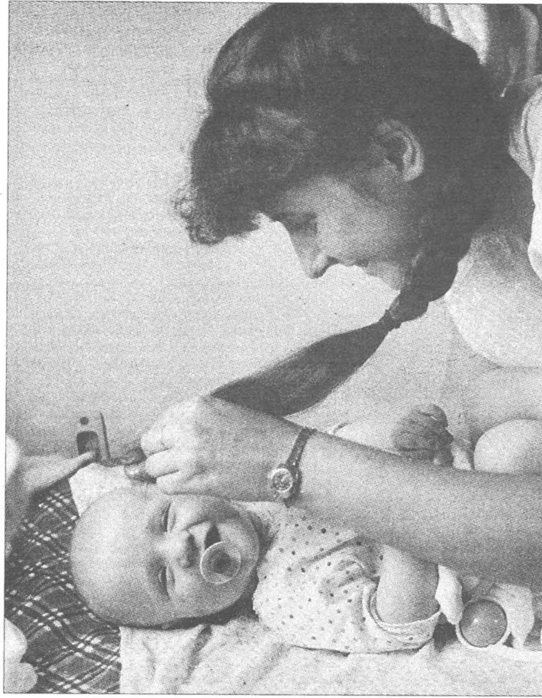
Життя 50-річного Версаче обірвалося 15 липня минулого року на порозі власного особняка в Маямі-Біч: два професіональні постріли в потилицю. Підозра відразу впала на 27-річного Ендрю Кунена, коли свідки описали зовнішність убивці. Було висунуто версію про помсту хворого на СНІД своїм коханцям, серед яких, можливо, був і художник-модельєр. Але чи так це — до цього часу не відомо. Куненен забрав відповіді на багато запитань із собою у могилу. Він застрелився за тиждень після сенсаційного вбивства. Що чи хто підштовхнув головного підозрюваного на цей крок?..

Поліцейські розсекретили більш як 900 сторінок матеріалів, що дають уяву про стиль життя Версаче та головного підозрюваного у його вбивстві Ендрю Куненена, а також про всі можливі версії злочину, що розроблялися слідчою групою під час найбільшої в історії США операції щодо впіймання вбивці.

Розсекречено також більш як одну тисячу фотографій щодо слідства. А насильницька смерть Джанні Версаче стала ще однією з нерозкритих «гучних» справ...

Христофор ГРУША,
Юрій ВЕНГЕРЕШ (фото),
«Голос України»

Останній оплот нашої безкорисливості

Хоч би що там казали про внесок жінок у розбудову суспільства, але доводиться констатувати: цю половину людства ми цінуємо саме за те, що не надається для практичного вжитку й від чого нема анінайменшої користі. От подобається вона нам, та й годі — а чому подобається, навіщо подобається, заради чого подобається і що, окрім клопоту, ми з цього маємо — хто знає?

Звісно, на конкурсах краси останнім часом трохи навчилися щось заробляти, але це мізерно мало, бо на самому лиш Хрещатику можна за якихось півгодини побачити стільки красунь, що просто дивно — чому ми ще не стали найбагатшою у світі країною?

Є ще один вихід: ввести диференційований податок на красу. Будьте певні, гроші до бюджету потечуть рікою, бо краса — це та прибуткова стаття, яку жодна жінка не приховуватиме від податківців. Правда, на цьому може розоритися друга половина нашої нації. Отож, поки що милуватимемося на них просто так, безкорисливо і невідомо навіщо. Нам так подобається!

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Юрій ВЕНГЕРЕШ (фото) «Голос України»

ДОЛЯ Романа АНДРІЯШИКА — це доля української літератури 60—90-х років нинішнього століття. Літератури справжньої, з виразним європейським присмаком, з якою нам сьогодні не соромно показуватися у світі, а не отого наспіх белетризованого переказу партійних постанов. Не отієї псевдоромантичної сірятини, що служила «коліщатком і гвинтиком загальнопролетарської справи».

Мабуть, завдяки передусім таким письменникам, як Василь Симоненко, Василь Стус, Ліна Костенко, Григір Тютюнник, Роман Андріяшик, наша література зосталася на тій естетичній і моральній бистрині, яку не змогли замулити жодні кон'юнктурні, пристосуванські потоки.

Кожен з тих письменників пройшов свій страдницький шлях. Ідеологічні бездари повчали, як вони мають писати, їх роками не друкували-замовчували, їх обливали брудом у пресі, їм не давали змоги заробити навіть на шматок хліба... Та вони з гідністю несли — і несуть! — свій хрест. І ще раз підтвердили, що над справжнім талантом, окрім Всевишнього, ніхто влади не має. І не може його запрягти, як худобину, до воза власних інтересів.

Цього року Р. Адріяшик за роман «Сторонець» став лауреатом Державної премії ім. Т. Г. Шевченка. З письменником зустрівся оглядач нашої газети.

Ніхто не має влади над талантом

— Парадоксально, але факт: романи «Додому нема вороття» і «Полтва» (правда, під заголовком «Марта» — так звати героїню твору) побачили світ окремими книгами насамперед у Москві. В перекладі російською мовою. То, очевидно, не було випадковістю, Романе Васильовичу?

— Бачите, після того, як мене публічно покаменували за «Полтву», видрукувану на сторінках журналу «Прапор», за те, що я, мовляв, відступив від історичної правди, двері київських видавництв надовго для мене зачинилися. А в Москві вже мене знали. Як автора роману «Люди зі страху», надрукованого у двох номерах популярного журналу «Дружба народов», а потім виданого окремою книгою з післямовою Івана Чендея. Переклала роман Юлія Верниковська. Їй, до речі, належить і російський переклад твору «Додому нема вороття», який уперше видрукував журнал «Дніпро». А підготував роман до друку Борис Олійник, який тоді працював у тому молодіжному журналі.

Після ідеологічного погрому «Полтви» життя моє стало нестерпним. Мене ніде не друкують, на роботу не беруть. Навіть деякі друзі, побачивши мене на вулиці, спішно переходили на протилежний бік тротуару, щоб зі мною не вітатися. Щоб не потрапити в немилість тодішніх «власть имущих». А ті, що в душі мені співчували, також воліли, аби їх ніхто не бачив разом зі мною. Так ми й зустрічалися: або в них удома, або в мене. Та я й сам, щойно теплило надворі, їхав на Дніпро — мав там човна, ловив рибу, а коли набридало, сідав десь у кущах із думками наодинці й писав. Чи їхав на свою батьківщину — в село Шишківці, що на Тернопільщині, бо не міг спокійно дивитися на те підлабузництво, пристосуванство, блазнювання, які наскрізь пронизували суспільство.

— І все-таки взялися на «модну» тоді виробничу тематику?

— А що мав діяти — здихати з голоду? Викликав тоді мене та Григора Тютюнника наш письменницький «генсек» Василь Козаченко і без усякого вступу сказав: «Треба, хлопці, написати твори про робітничий клас. Отож беріть відрядження і гайда на шахти — вивчати справжнє життя!» Григір, як відомо, вчився у ФЗУ на Донбасі, то він туди й поїхав. А я півроку відпрацював у Кривому Розі, на руднику. Спробував усі робітничі професії: забійника, кріпильника, динамітника... Мене дуже гарно опікували гірники, я про них із теплотою згадую дотепер, хоч минуло відтоді понад двадцять років.

— Гірники знали, хто з ними працює в одній бригаді?

— Догадувалися. Бо мету мого справжнього приходу в бригаду тримали в таємниці. Знав про неї хіба що бригадир Висоцький, до речі, родом з Волині, дуже приязний і порядний чоловік. А для інших я був працівником лабораторії, який вивчає надійність кріплення в лавах.

Правда, коли творче відрядження добігло кінця, «таємне стало явним». Проводжати мене в аеропорт поїхала майже вся бригада. Але під вечір я так і не відлетів — бригадир порвав квиток, і я відлетів лише ранковим рейсом. А цілу ніч ми, звісно, за чаркою, згадували прожиті в одному колективі місяці, прощалися...

— Після того відрядження і з'явився роман «Кровна справа».

— Але великого творчого задоволення я не одержав. Річ у тому, що з твору «випав» цілий психологічний пласт, ціла сюжетна лінія — її зняли з невідомих причин редактори. А йшлося про те, що головний герой отримав тяжке запалення легенів і марить пережитим. Бо ж відомо, що людська пам'ять у такій ситуації нічого не «видумує», а лише відтворює те, що з нами вже було. Отож герой марить і подумки сперечається із суспільними канонами, суспільними порядками. І коли б тяжко хворий герой під суспільну диктовку раніше заподіяв би комусь зло, кривду, то він би неодмінно помер. А так пам'ять не відтворила жодного негативного спогаду, бо нічого злого, нечесного не було, і наш герой вижив. Та нічого такого у видрукуваному творі ви не знайдете. Усе викреслили.

— Читаючи ваші романи, зокрема і «Сторонець», відразу зауважуєш добре знання автором німецької мови. Звідки то у вас?

— Не забувайте, що я починав ходити до школи в роки німецької окупації. І навіть молитву «Отче наш» ми вчили німецькою. А вже потім, у старших класах, ненависть до недавніх окупантів, як бачите, не переросла у відразу до їхньої мови.

— А як підступили до образу Федьковича? Що послужило поштовхом?

— Бачите, редактори й цензори доволі безпардонно втручалися в тексти моїх творів, про що я вже згадував. Ніщо мене не рятувало від такого грубого насильства. Але треба було якось боронитися. І тоді мені спало на думку показати «зріз» того чи іншого часу через видатні постаті нашого народу. В такому разі набагато важче редакторові втручатися в текст, а без глибокого знання історичного матеріалу, біографії героя, то майже неможливо робити. Отже, редактор — бажає він того чи ні! — мусить більше довіряти авторові.

— Очевидно, «Сторонець», виданий у 1992 році, не зазнав суттєвого редакторського втручання, як то було з іншими творами?

— То певно — часи вже були іншими. З редактором напрочуд легко працювалося.

— Образ Федьковича, зображений у «Сторонці», глибший, життєвіший і привабливіший, ніж ті, які нам пропонували дотепер. То передусім драма творчої особистості, та ще й в облозі українського менталітету. І ваш Федькович істотно — у ліпший бік! — відрізняється від того, яким його подав у своєму есеїстичному дослідженні Осип

Маковей на початку нинішнього століття. Ви свідомо зробили такий акцент?

— Я доволі критично сприймаю те, що написав про Федьковича Маковей, який був явним прихильником фрейдистської теорії творчості.

Очевидно, щось не зовсім нормальне у статевих стосунках пізнав молодий Федькович у цісарській армії. Але дослідник його творчості дає нам зрозуміти, що письменник навіть після того, як скинув офіцерський мундир, тримав слуг, з якими жив, і ті називали його не інакше, як «таточком».

— Та навіть найменшого натяку на таке в «Сторонці» немає. Навпаки, у романі кілька виразних епізодів, що засвідчують інше: вчорашній офіцер не цурається жіночої ласки.

— Бо коли Федькович повернувся з армії, то все це, казармівське, забув, відкинув. Навіть хотів оженитися. І з попівною Павлиною Волянською йшло до того — вони вже навіть разом жили. Та як то нерідко трапляється — через щось посварилися. Тоді розлючена Павлина скинула з себе одяг, подарований Федьковичем, і покавальцювала його сокирою. Такого глуму поетична натура витримати не змогла — так вони й розійшлися. Справді-бо: від любові до ненависті — один крок. І знову в письменника пішло на цей вивих. Але я не вважав за потрібне показувати це в романі, бо воно, як на мене, не має суттєвого значення. Ні психологічного, ні людинознавчого, ні історичного.

— Що тепер лежить на вашому робочому столі?

— Задумав кілька драм, які не пишуться за одну ніч. Є багато начерків, фрагментів — треба то зібрати докупи... Але таке життя тепер, що аж ніяк не прискорює роботу.

Добиваю роман, який має назву «Світ без каяття». Про що йдеться? Дві великі імперії XX століття — сталінська й гітлерівська — вже поділили Європу на свої сфери впливу, а українська еліта збирається у Львові й думає-міркує, з ким іти: з Москвою чи Берліном? То був жорстокий вибір, і ми, українці, мусили його робити. По суті, наш народ опинився в різних окопах — воювали свої проти своїх. Тому що такою трагічною виявилася наша історія в XX столітті.

— Устами Федьковича ви заявили в романі «Сторонець»: «Мій дім в облозі паскуд». Так можете охарактеризувати і ситуацію, в якій нині опинилися?

— Тепер, ні. Але було, було... Та й нині не з медом...

Кілька років тому невідомі вандали вчинили свій шабаш у батьківській хаті письменника в галицькому селі Шишківці, що неподалік Борщова. Побили посуд і вікна, повиривали з «м'ясом» розетки та вимикачі і, що найстрашніше, — спалили начерки нових творів про Стефаника і Франка, дбайливо зібрані матеріали для подальшої роботи над ними. А меблі та інші речі вкрали. І нині там, де написано твори, що стали гордістю нашої літератури, де виростав і пізнавав силу слова їх майбутній автор, — пустка і руїна.

Невже й справді воно так навіть сьогодні: додому нема вороття?

Ольга КРАСОВСЬКА, журналіст

Як змагалися уроки історії

Мандрівка у минуле

Хто ніколи не бував на вчительських конкурсах, чимало втратив. Особливо, якщо міряються силами історики. Захопливе видовище чекало на дорослих та школярів у Київській спеціалізованій школі № 107. Разом з учасниками свідки змагання (столичний тур III Всеукраїнського конкурсу «Учитель року-98») та авторитетне журі здійснювали подорожі в Стародавню Грецію, вдавалися до «парламентських» дебатів у сучасній Україні, відвідували Трипілля, вивчали документи часів Володимира Мономаха...

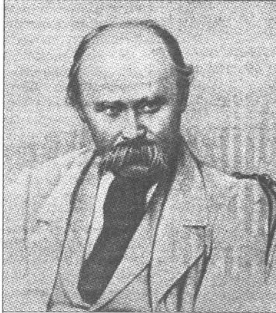
Кращою було визнано Олену Богданову (вона й представлятиме Київ на Всеукраїнському конкурсі). Судячи з оплесків, їй віддали перевагу не лише судді, а й присутні в залі учні та колеги.

Другим став Ігор Маматказін. Третє місце поділили між собою Світлана Олексюк та Сергій Щербина. Переможців нагородили комплектами спеціальної літератури. А учні 107-ї школи підготували для гостей та конкурсантів чудовий концерт.

Богдан БЕРЕКЕТА, «Голос України»

Прийшов Шевченко до селянської хати

У СЕЛІ Буяні Луцького району, що на Волині, в невеличкій старенькій хатині живе Микола Павлович Куделя. Ветеран просвітницького руху, великий книголюб, збирач унікальної Шевченкіани. Одну з двох кімнат скромного помешкання господар віддав... Тарасові Шевченку. І створив перший на Волині, а, можливо, і єдиний у світі храм — музей «Кобзаря». Так, так, у цій світлиці зібрано 140 «Кобзарів», найстаріший з яких побачив світ 1867 року в друкарні імператорської Академії наук Санкт-Петербурга. На стінах кімнати — 16 портретів Тараса Шевченка, у книжкових шафах — понад 800 книг шевченкознавчої літератури, сотні поштівок, значків, медалей, марок, екслібрисів... А на столі посеред кімнати — безліч листів, що надходять сюди з усього світу, де живуть українці. Сьогодні Миколу Куделю знають далеко за межами України. Торік він удостоєний премії Всеукраїнського благодійного культурно-наукового Фонду імені Тараса Шевченка «В своїй хаті своя правда, і сила, і воля».

Т. Шевченко.
Фото 1858—1860 рр.

Сьогодні в Миколи Павловича — 13 онуків і 20 правнуків, котрі так само люблять Шевченка й Україну. До речі, один із портретів Кобзаря, які прикрашають світлицю, намалювала внучка Ніна: вона працює в місцевому радгоспі художником. Більшість рушників, що тут висять, вишито теж онуками і правнуками цієї людини з незвичайною долею.

Усе життя Миколи Куделі сповнене лицарської борні за Україну, за її волю, її мову, за віще Шевченкове слово.

— У березні 1939 року мене разом з іншими односельчанами арештовують і звинувачують у належності до ОУН, підриві польської державності, — пригадує ті далекі роки Микола Куделя. — Так я вперше потрапив у Луцьку тюрму, де слідчі дефензиви (тюремна поліція. — Б. Б.) заковували мої ноги в кайдани, ставили обличчям до стіни та били. Потім приходила зміна. Перший слідчий знімав кайдани, а другий — знову заковував, і так кожні чотири години вони мінялися ролями. Через три дні безперервних тортур я впав на підлогу, втративши свідомість. Очевидці розповідали, що в цей час я читав вірші Шевченка, але того не пам'ятаю. Тримали-катували мене у тюрмі 22 дні.

У вересні 1940 року, через рік після «визволення» Волині Червоною армією, я знову потрапив у каземати Луцької в'язниці, де майже протягом року мене мордували енкаведисти. За те, що очолював у рідному селі «контрреволюційну» організацію «Просвіта», читав людям Шевченкову «Розриту могилу». Хтось доніс, що я вихваляв гетьмана Мазепу... А 23 червня 1941 року, на другий день війни, всіх в'язнів — майже п'ять тисяч — сталінські кати вигнали на подвір'я тюрми, де почалася кривава розправа. Нас розстрілювали з кулеметів, закидали гранатами... Я дивом уцілів під трупами, які накрили мене. Кістки моїх побратимів так і лежать на місці цього пекла «запрасовані» асфальтом...

Микола Павлович закриває очі. Права рука стискає палицю, з якою він сьогодні вже не розлучається. Болять ноги у чоловіка, даються взнаки давні рани. Влітку 1947 року під час облави знову потрапив до рук енкаведистів. Спробував утікати... Отож одержав три кулі в праву ногу, одну — в ліву. І знову... Луцька тюрма. Жорстокий вирок: десять років каторжних робіт.

— А ще раніше, в 1944 році, коли фронт докотився до нашого села, мене разом з іншими молодими людьми насильно вивезли до Німеччини, — продовжує розповідь Микола Павлович. — Коли гітлерівський режим упав, я мав змогу податися на захід, як це зробило багато моїх земляків. Але не відчував за собою жодної вини. Не уявляв свого життя на чужині. Хворим повернувся додому, на місці рідної хати побачив руїни. Дізнався від дружини, що на мене вже полюють енкаведисти. Як за «пропагандистом українського буржуазного націоналізму». Майже два роки переховувався. Та від долі не втечеш. Тож у липні 1948 року і потрапив на Колиму. І тут був із Шевченком. У найстрашніші хвилини рядки його поезії підтримували мене. Пам'ятаю, як одного разу озвірілий натовп рецидивістів почав знущатися наді мною — примушуючи мене танцювати, обзивав бандерівцем. І я тоді почав читати вірші Шевченка. Я довго читав — увесь «Кобзар» знаю напам'ять. Мої мучителі притихли. А потім один з їх «авторитетів» мовив: «Тебе врятував Шевченко. Живи!»...

Чи то збіг обставин, чи то вже так долею намічено, але Микола Куделя народився того року, коли Україна відзначила 100-річчя з дня народження Тараса Шевченка. А точніше — 10 березня 1914 року. І з того часу — все життя із Шевченком, з його безсмертним Словом.

Волинська область.

Юрій ІВАНЧЕНКО, завідувач редакції видавництва «Мистецтво»

Вічні принади давньої столиці

Біографія у книги «Мистецтво стародавнього Галича» — понад сімдесят років. Стільки ж і її авторові, професору Прикарпатського університету імені В. Стефаника, заслуженому художникові України, кандидату мистецтвознавства Михайлові Фіголю. Саме йому судилося народитися у Крилосі (колишньому княжому Галичі), в хаті, що стояла на території княж-двору. Час від часу знаходячи на городі то срібну гривну-прикрасу, то скляне намисто чи римську монету, майбутній учений вперше замислювався про минуле своєї батьківщини. То були його перші студії з археології, історії та мистецтва, котрі пізніше стали сенсом життя...

Ця книга, що нещодавно вийшла у видавництві «Мистецтво», народжувалася довго й важко. Автор працював над нею понад п'ятнадцять років, більш як п'ять років вона пролежала в різних видавництвах, аж поки не потрапила 1994 року в «Мистецтво»... І ось перед нами гарне видання ін-фоліо, оздоблене чотирма сотнями ілюстрацій. Вони засвідчують: Галич, давня столиця Галицько-Волинського князівства, у XII ст. був одним з наймогутніших центрів не лише України-Русі, а й усієї Східної Європи.

Чим іще важлива поява такої книжки? До останнього часу доволі повно висвітленим вважалося мистецтво Києва, Чернігова, Новгорода, Володимира, Суздаля. Порівняно з ними Галич залишався найменш дослідженим. За радянських часів історія, археологія, мистецтвознавство працювали в річищі офіційної ідеологічної доктрини про єдину давньоруську народність. Силовими методами запроваджувана штучна ідея будівництва «нової історичної спільності», за якою слід було відмовитися від національних відмінностей, не сприяла появі грунтовних робіт з історії та теорії мистецтва стародавнього Галича. І лише в наш час стала можливою поява праці, де зібрано й систематизовано найголовніші здобутки вчених XIX — XX століть.

Мистецтво стародавнього Галича розглядається Михайлом Фіголем на тлі великої сукупності пам'яток архітектури, малярства, скульптури, книжкової мініатюри, гончарства, художнього металу тощо. Заповнивши своєю книгою істотну прогалину в науці, автор утверджує думку про неперервність розвитку культури на землях Галицько-Волинського князівства і в часи монголо-татарського нашестя. Мистецтво Галича, вважає він, стало значущим фактором продовження традицій минулого у творчості митців наступних століть.

Важливо й те, що ця чудова книга побачила світ до 1100-річчя Галича.

На знімку: професор Михайло Фіголь.

Борзна — від старослов'янського «борзъ»

«Походження назв: поселення України»

АВТОР цієї книги, Алла Петрівна Коваль, — доктор філології, професор з тридцятилітнім стажем роботи в столичному університеті, де вона розробила курс стилістики української мови і написала підручник, який витримав три видання. Перу цієї авторки належать книжки «Науковий стиль української мови. Структура тексту», «Культура ділового мовлення» — теж тричі перевидана, «Культура української мови» та ін. Окремо слід згадати такі широко відомі її книжки, як «Пригоди слова», «Крилаті слова», «Життя і пригоди імен», «Слово про слово» та ін.

Нова книжка Алли Коваль — це розповідь про назви наших міст і сіл.

Насамперед, це відомості з географії. Їх небагато: назва поселення, його статус (місто, селище міського типу, село), область, назва річки, на якій воно стоїть, розташування відносно інших географічних об'єктів.

Значно більше місця в книжці займають відомості з топоніміки (назва цієї науки складається з двох грецьких слів: топос — «місце» і онома — «ім'я»). Наука ця вивчає географічні назви, точніше —походження, значення і написання власних географічних назв. Образно кажучи, топоніміка — це мова, архів, літопис землі; вона дуже давня: основи її було закладено у Стародавньому Світі. І вже тоді частина назв була настільки давньою, що встановити походження і значення їх було неможливо.

Часом не знаємо, чому це поселення назвали саме так, але при його називанні обов'язково існувала якась реальна підстава.

Наприклад: сьогодні для нас слово Борзна — це назва міста і річки, але назва непрозора, неясна. Виявляється, спочатку було названо річку за характером течії: вона була швидкою, а в старослов'янській мові «швидкий» — борзъ; місто одержало назву від річки.

Приділяється увага в книжці й етимології назв поселень. Етимологія (від грецького етимон — «істина» — це галузь мовознавства, яка вивчає первісне значення, походження слова (у нашому випадку — це первісні значення слів, які стали назвами поселень). Встановлюється таке значення слова-назви через зіставлення його зі спорідненими словами в тій самій мові або в споріднених мовах (наприклад: Київ — місто Кия, кий — «палиця, посох» майже в усіх слов'янських мовах).

Ми вже згадали географію, топоніміку та етимологію, з якими тісно пов'язані назви поселень. Та не менш важлива тут і історія. Здавалося б, що може бути спільного між певним відрізком нашого історичного минулого і суфіксами в назвах поселень? А виявляється, що якраз суфікси досить точно можуть підказати нам час появи тієї чи іншої назви. Так, наприклад, суфікс јь (-ль) активно діяв до XII ст. (місто Путивль згадується 1146 р., Радомишль — 1150 р.). В свою чергу, суфікс -ка проявляється у великій кількості назв, починаючи з XVI ст., а особливо на новозаселюваних землях (Чаплинка на Херсонщині, Новоградівка на Донеччині, Макіївка на Донеччині та ін.). І час появи, і характер назв не можна відірвати від обставин життя народу, від його історії.

Протягом довгих років, десятиліть, а то й століть частина назв зазнає змін (особливо тоді, коли слово в основі назви поселення уже вийшло з ужитку), пристосовуючись до нових умов життя. Жителям Брянки на Луганщині, мабуть, цікаво було б довідатись, що назва їх міста утворена від слова дебрі — «дрімучі ліси» (ми тепер і слова дебрі не вживаємо, і дрімучих лісів не бачимо).

(Далі буде).

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

Один скаче, інший плаче...

Минулий тиждень пройшов під знаком європейського футболу. Відбулися перші чвертьфінальні матчі клубних турнірів.

Кубок УЄФА. Сенсація сталася в Амстердамі, де «Аякс» поступився московському «Спартаку» — 1:3. Утім, як розповів мені наступного вечора в Турині під час матчу киян з «Ювентусом» російський колега Олександр Любимов, Мортен Олсен (наставник амстердамців) у розпач не впав. Із ним він розмовляв ще напередодні матчу з москвичами. Тоді тренер казав, що для нього головне — національний чемпіонат, у якому «Аякс» лідирує і має перспективи потрапити до наступного розіграшу Ліги чемпіонів. За невдачі з росіянами, мовляв, його не каратимуть клубні боси, бо він працює з «Аяксом» якихось півроку...

«Атлетіко» (Іспанія) — «Астон Вілла» (Англія). 1:0.

А от матчі «Інтер» (Італія) — «Шальке-04» (Німеччина) — 1:0 та «Лаціо» (Італія) — «Осерр» (Франція) — 1:0 вдалося подивитися по італійському телебаченню, перебуваючи в Турині. Господарі мали певну перевагу, але лише по разу їм вдалося зламати опір незговірливих суперників. У першому випадку виблиснув індивідуальною майстерністю Ромаріо, а в другому — французька оборона не втримала в'юнкого Казірагі.

Кубок кубків. «Рода» (Нідерланди) — «Віченца» (Італія). 0:3. АЕК (Греція) — «Локомотив» (Росія, Москва). 0:0. «Славія» (Чехія) — «Штутгарт» (Німеччина). 1:0. «Реал Бетіс» (Іспанія) — «Челсі» (Англія). 0:0.

Ліга чемпіонів. «Ювентус» (Італія) — «Динамо» (Україна). 1:1 (Індзагі, 70 — Гусин, 57). «Баварія» (Німеччина) — «Боруссія» (Німеччина, Дортмунд). 0:0. «Монако» (Франція) — «Манчестер Юнайтед» (Англія). 0:0. «Байєр» (Німеччина) — «Реал» (Іспанія, Мадрид). 1:1 (Байнліх, 18 — Карамбе, 74).

Важко було повірити в оптимізм Марчелло Ліппі. Під час матчу з киянами він весь час не випускав з рота величезну сигару. І неозброєним оком було видно, як хвилювався, сердешний. А потім вже на прес-конференції, яка підбивала підсумки туринського протистояння, мені випало стояти біля пана Ліппі. Було помітно, який втомлений і пригнічений був цей неголений, але вродливий чоловік.

І дитині зрозуміло, що він сподівався обіграти підопічних дуже авторитетного для нього Валерія Лобановського. Адже команда динамівців зразка 1986 року і збірна СРСР 1988 року, керовані киянином, добре відомі в Європі.

Закінчуючи відповідати на запитання приголомшених італійських журналістів, пан Ліппі постарався перевести розмову на оптимістичну хвилю, пообіцявши виграти в Києві.

— Дивись, Марчелло ось-ось заплаче, — сказав мені давній приятель, авторитетний в Європі оглядач впливової «La Gazzetta dello Sport» Серджіо Ді Чезаре. — Якщо вони вдома спромоглися забити лише один гол динамівцям, то на що можна сподіватися в Києві. Вважаю, що сьогодні Лобановський виграв перший раунд двобою на полі тактичних дій. А в українській столиці він і поготів придумає щось оригінальне. Я знаю його і захоплююся ним не один десяток років...

А Лобановський, усміхаючись, охоче відповідав на геть усі запитання журналістів. Звичайно, в нього були претензії до окремих його підопічних, до дій у певних епізодах. Але загалом Валерій Васильович відзначив високий бойовий дух гравців, їхнє вміння боротися до кінця.

Утім, гра команди, що постійно атакує, зрозуміло, більше до вподоби глядачеві. Але головне — результат. І його здобуто в боротьбі з блискучим туринським ансамблем.

Переконаний, що 18 березня в Києві ми неодмінно побачимо, як уміють атакувати динамівці. І нехай не сумнівається пан Ліппі, що кияни обов'язково продемонструють високоорганізовані колективні дії і в обороні, і в наступі. Таке кредо Лобановського.

І, дай, Боже, нам хорошого настрою в той вечір. А для цього, необхідно, щоб трибуни НСК «Олімпійський» були заповнені по вінця. Либонь, не варто зайве нагадувати, як гаряча підтримка вболівальників надихне динамівців.

Турин—Київ.

На знімку: Андрій Гусин у чудовому гуморі.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Художня гімнастика

Стартує вернісаж грацій

Черговий розіграш «Кубка Дерюгіної» стартує 13 березня в Києві. Цей міжнародний турнір з художньої гімнастики міцно вписався у спортивне життя нашої столиці — з 1992 року вернісаж грацій, що проходить навесні у київському Палаці спорту, збирає найсильніших гімнасток світу і стає для них вступним іспитом до нового сезону.

Розіграш «Кубка Дерюгіної» був стартовим майданчиком для наших олімпійських чемпіонок — тут Олександра Тимошенко перед Барселоною і Катерина Серебрянська перед Атлантою вперше показали свої нові композиції, що принесли згодом їм золоті медалі на Іграх. Рік тому з блиском перемогла в Києві Олена Вітриченко, що стала в 97-му абсолютною чемпіонкою Європи і світу.

Київський традиційний міжнародний турнір був і «першим балом» для обдарованих юних гімнасток, що виступали поза конкурсом, але добре запам'яталися арбітрам, — для Тетяни Попової, Наталі Жаданової, Тамари Єрофеєвої та інших вихованок уславленої «Школи Дерюгіних».

З минулого року «Кубок Дерюгіної» здобув статус турніру серії Гран-прі — одного з шести змагань вищого гімнастичного рангу, що збирають практично всіх найсильніших примадон килима. Не можна не зазначити, що змагання рангу Гран-прі, гімнастичного аналога розіграшу в багатьох видах спорту Кубка світу, в Україні ще не проводилися. І все-таки незмінний організатор «Кубка Дерюгіної» — Федерація гімнастики України (так тепер зветься після перереєстрації в Мін'юсті Федерація художньої гімнастики) впоралася з проведенням турніру «на п'ятірку». Тому й було довірено їй відкрити розіграшем «Кубка Дерюгіної» серію турнірів Гран-прі 1998 року.

Ніколи раніше наш весняний огляд грацій не викликав такого інтересу у провідних гімнасток світу — підтвердили свою участь у розіграші «Кубка Дерюгіної-98» спортсменки 25 країн. Серед них ми знову побачимо лауреаток всіх найбільших змагань минулого року, суперниць Олени Вітриченко — росіянок Яніну Батиршину і Наталю Липковську, білоруських гімнасток Тетяну Огризко та Євгенію Павліну, багатьох інших претенденток на нагороди турніру з Болгарії, Німеччини, Франції, США, Японії...

Українську художню гімнастику представлятимуть володарка Гран-прі`1997 року в усіх номінаціях Олена Вітриченко і вихованка «Школи Дерюгіних» Тетяна Попова, котра за сумою виступів у цих турнірах посіла високе п'яте місце у всіх чотирьох вправах з предметами. Ще двох учасниць нашої команди визначать контрольні змагання, що відбудуться днями.

14 березня гімнастки розіграють Кубок у багатоборстві, а 15-го стануть відомі володарки Гран-прі в окремих вправах. Вхід на змагання в київському Палаці спорту для всіх прихильників художньої гімнастики — вільний.

Богдан АЛОВ.

На знімку: незмінні організатори київського міжнародного турніру з художньої гімнастики Ірина Іванівна та Альбіна Миколаївна Дерюгіни.

Фото Володимира РАСНЕРА.

Веселий вечір у «Золотому поясі»

обіцяє організувати 15 березня в Києві Ліга професіонального боксу України

Втім, нехай про все розповість її президент Михайло ЗАВ'ЯЛОВ.

— У клубі «Золотий пояс», що по вул. Московській, 3, ЛПБУ проведе велике свято на рингові. Його назва — «Кубок виклику». Мені приємно повідомити, що минулий сезон став досить успішним для українських профі. Було багато яскравих перемог. Зокрема, Володимир Матківський став інтерконтинентальним чемпіоном з версії IBF. А чемпіон світу Сергій Дєваков — першим номером у європейському рейтингові й отримав право поборотися за титул найсильнішого на континенті в квітневому поєдинку в Лондоні.

То чим цікавий майбутній турнір у «Золотому поясі»? Передусім тим, що молоді й талановиті спортсмени кинуть виклик славнозвісним майстрам рукавички. Наприклад, іванофранківець Віталій Копитко, який перемагав на профі-рингах Франції, Англії, Італії, проведе бій з екс-чемпіоном світу з кікбоксингу Віталієм Швецем. А Костянтин Охрей з Краматорська, до речі, перший боксер-професіонал в Україні, який пізнав славу на турнірах в Австралії, Німеччині, Польщі, проведе бій з молодим фіналістом чемпіонату світу з тайського боксу в Таїланді Арамом Хачатряном.

У змаганнях візьмуть участь знамениті боксери: учасник фінальних боїв за звання чемпіона світу за версіями WBC і WBO Рахім Мінгалієв, суперважкоатлет Юрій Єлістратов, багатодосвідчений Віктор Фесечко, Віктор Плотников, а також Сергій Матвєєв і Володимир Рубайло.

Мабуть, нам важко було б організувати ці змагання без допомоги спонсорів. Насамперед ми вдячні АТ «Пивзавод «Янтар» з Миколаєва (генеральний директор Валерій Бажов) та Українському союзу ветеранів Афганістану (голова Сергій Червонописький).

Ліга вітає всіх учасників, тренерів, суддів і сподівається, що свято боксу вийде на славу!

В. Б.

На знімку: один із учасників майбутнього свята — кіровоградець Віктор Фесечко.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Леонід ПАК, журналіст

Школяр, який навчить і дорослих

Він навчається у 3-й школі-гімназії міста Херсона. Зовні хлопець хіба що трохи ширший у плечах, ніж його товариші. Але результати, що він показує їх у змаганнях з пауер-ліфтингу, вражають. Одне з його досягнень, наприклад, полягає в тому, що він, В'ячеслав Слісаренко, є володарем рекорду у становій тязі — одній з трьох вправ, які виконують пауер-ліфтингери зі штангою. Вага підкореної ним у цій вправі штанги дорівнює 222,5 кілограма, що перевищує рекорд Європи на 5 кг. А разом з тим вага самого В'ячеслава — 52 кг. І, до речі, цей рекорд він поставив у юнiорських змаганнях, де за перемогу сперечаються, як відомо, спортсмени віком від 18 до 23 років. Юному херсонцю нині майже шістнадцять, а згаданий рекорд він установив раніше, перебуваючи у віковій категорії юнаків, від якої до юніорських сходинок його відділяють ще цілі два роки. Втім, відколи його став тренувати херсонський тренер, ним за п'ять років на юнацьких та юніорських змаганнях установлено 69 рекордів. Він не раз мірявся силами і з дорослими.

Високий рейтинг В'ячеслава Слісаренка, визнаний українськими спортивними фахівцями, дає йому змогу взяти участь у змаганнях на Кубок Дунаю і на першість Європи, де він розраховує принаймні на друге місце. Але кінцева мета шістнадцятирічного юнака — зрівнятися з абсолютним чемпіоном світу з пауер-ліфтингу американцем Едді Кооном.

Щоправда, ні теоретично, ні практично вони ніколи не зможуть зустрітися на спортивній арені персонально. Адже вага славнозвісного чемпіона чемпіонів становить близько 100 кілограмів, що удвічі більше, ніж у В'ячеслава. До того ж Коон десь на 20 років старший. Але Слісаренко хоче, зважаючи на їх пропорційне співвідношення, повторити досягнення Коона, котрий підкорив в усіх трьох вправах штангу вагою 1120 кг. Для В'ячеслава цей рубіж має становити відповідно 560 кілограмів. А наш талановитий юний співвітчизник освоїв на сьогодні 520.

До речі, про талант. Він дав шістнадцятирічному херсонцю пропуск до планок майстра спорту, а той, між іншим, уже виконував у двох змаганнях норму майстра міжнародного класу, а в одних з них установив навіть одразу 15 рекордів. В'ячеслав вважає, що йому пощастило з тренером — вибагливим, але водночас і добрим, учителем. Завдяки набутій під керівництвом Олександра Плевако техніці звичайний хлопчина, на якого ніхто не звертав особливої уваги, дедалі нарощує нові сили для наступних змагань.

А який був одинадцятирічний Слава, коли опинився, можна сказати, випадково у клубі «Самсон», де тренер проводив одне з чергових занять зі своїми учнями? Хлопець важив лише 32 кілограми. Але на перших же обласних змаганнях, що до них всього за три місяці встиг його підготувати тренер, В'ячеслав Слісаренко показав такі результати: присів зі штангою 60 кг, у становій тязі подолав 77 кг і вижав, лежачи, 36 кг.

Ганна РОМАНЦОВА, Юрій ВЕНГЕРЕШ (фото), «Голос України»

Де не допоможуть Гігієя з Панакеєю, виручить сильний характер

(Початок на 1-й стор.).

Києво-Святошинський район від столиці відділяє лише сіра смужечка Окружної дороги. Таке «геополітичне положення» — перевага і водночас лихо всіх приміських населених пунктів. Скажімо, коли вирішувалося питання про будівництво в області нової станції швидкої допомоги, то тільки не в передмісті: мовляв, у вас Київ поряд — а там і інститути, і поліклініки... Ловиш «тачку», і через двадцять п'ять хвилин...

Схоже, проблеми «периферійної» медицини найліпше проглядаються з вікон карети «швидкої допомоги». Тут розуміють, що двадцять п'ять хвилин між життям і смертю — це надто багато. Не кожне серце витримає...

Медпрацівник — професія переважно жіноча, але щоб працювати в ніч і за власної ваги в 55 кілограмів цілу добу тягати з собою 20-кілограмовий ящик з медикаментами, треба бути жінкою з характером. Пацієнтів тут не вибирають — виїжджати доводиться і на місце п'яної бійки, і в «притони» до наркоманів, і до душевнохворих. За потреби для супроводу беруть міліцію, та не всяку небезпеку передбачиш.

За вісім років роботи на «швидкій» можна заробити 60 відсотків надбавки до окладу, а також радикуліт, остеохондроз, безсоння та зруйноване особисте життя.

У всьому світі серед лікарів, які працюють у нічну зміну, найвищий відсоток розлучень. І це без урахування різниці в умовах праці...

На медичне обслуговування кожного із 160 тисяч районних мешканців виділяють 35,5 гривні на рік. Сюди входить: зарплата медиків, гроші на ліки, бензин, інші господарські потреби, в тому числі плата медустанов за комунальні блага. Бюджет у районних ескулапів загальний, тому важко підрахувати, скільки йде на ургентну медицину.

За словами головлікаря районної станції «швидкої допомоги» Олександра Бурлакова, зарплату його підлеглі ще отримують, а ось коштів на ліки з нового року не бачили.

У районі працюють 10 бригад «швидкої» замість необхідних 16-ти. Дві з них — спеціалізовані (педіатрична і кардіологічна), їх укомплектовано й екіпіровано краще. Звичайній бригаді, яка виїжджає на виклик 12 разів на добу, видають: одну ампулу анальгіну, одну —папаверину, стільки ж димедролу. Анальгетики — у великому дефіциті, адже їх треба «колоти» практично кожному пацієнту — де «швидка», там завжди біль.

Немає кровоспинних засобів, немає гормонів... Немає магнезії, без якої неможливо зняти набряк мозку у разі інсульту... Немає но-шпи, реланіуму, сібазону — нема чим допомогти під час судомів. Немає медичного спирту, немає миючих та дезінфекційних засобів. Бинти турботливо ріжуть навпіл... Разові шприци — тільки в педіатричній бригаді, яка виїжджає до малюків у віці до одного року.

Рятувати людей нема чим. Грошей немає навіть на плівку для електрокардіографа — щоб «не пропустити» інфаркт, користуються старенькими кардіоскопом...

Що справді рятує, то це професіоналізм медперсоналу —до речі, з приходом Бурлакова на базі Боярської станції швидкої допомоги організували курси підвищення кваліфікації для фельдшерів. До 1986 року тут хронічно не вистачало лікарів, тепер штат практично укомплектовано.

Комерціалізація охорони здоров'я призвела до того, що саме на «швидку» звалилася сила-силенна додаткових проблем. Поліклініка перетворилася на бюро добрих порад: якщо у вас щось болить, вживайте такі ось ліки, які безплатно вам ніхто не дасть. У місцевому бюджеті немає грошей на безкоштовні рецепти, і, поки грім не вдарить, пацієнта лікуватися не змусиш.

Поділ «швидкої» і невідкладної допомоги в нашій країні існує тільки на папері: хронічні хворі в разі нападу завжди викликають «швидку» — їхні адреси тут знають напам'ять. За добу таких «непрофільних» викликів —близько 70 відсотків. Фактично лікарі «швидкої» виконують роботу дільничних терапевтів і медсестер, а це забирає багато коштів, сил і часу. Може статися, що коли надійде справді «екстрений» виклик — аварія, травма, отруєння — і відлік піде на секунди, на підстанції не буде жодної машини.

До речі, за нормативними документами Міністерства охорони здоров'я, «швидка» має виїхати до пацієнта протягом двох хвилин з моменту надходження виклику. Але як це зробити в лютий мороз, коли тільки мотор треба розігрівати хвилин 10? В ідеалі тут мають бути опалювані бокси для машин — така розкіш в області є лише в Білій Церкві...

І все ж таки часто «швидка» прибуває на місце п'яної бійки раніше від міліції. На жаль, лікар не захищений ні від нападів неврівноважених пацієнтів, ні від інших «професіональних» небезпек. Постійно доводиться мати справу з кривавими ранами, а в арсеналі медика —ні рукавичок, ні масок. За таких умов ризикуєш «підхопити» коли не СНІД, то сифіліс.

Головний лікар Бурлаков — живе втілення Гігієї з Панакеєю для своїх підлеглих — рекомендує їм купувати засоби індивідуального захисту за власні гроші. Щоб не вийшло собі ж дорожче. Але навіть на ставку лікаря вищої категорії — 167 гривень — не дуже убезпечишся...

Якщо в медицині відбуваються реформи, то на «швидкій» це відчувають найменше. Загальна комерціалізація охорони здоров'я її практично не торкнулася. З величезного переліку платних медичних послуг, затвердженого Кабміном, «швидкій» перепало аж три: транспортування хворого, обслуговування спортивних змагань (це в селах?) і доставка ліків з аптеки додому (розкіш сьогодні неймовірна). А створювати альтернативну платну бригаду втратно — потрібні «підйомні» гроші на гарне обладнання та гарну машину.

Білі «рафи» — блакитна мрія місцевих водіїв, які їздять на 10-річному, бувалому в бувальцях «залізі». За нормативними документами, машина «швидкої допомоги» має «відкатати» не більш як 3 роки, після чого її передають на господарські потреби. У Бурлакова є машини, що служать вірою і правдою ось уже 10 років. Причому без свят і вихідних.

Зі спонсорами у лікарів негусто: передав нещодавно місцевий християнський центр 50 ненових халатів, і на тому спасибі. Завезли якось до району «гуманітарку» —помилилися адресою, і «швидкій» перепали якісь трубки, катетери, які знадобляться лише в стаціонарі...

... Раз на рік по «03» телефонує кожний четвертий мешканець району. «Швидка» обслуговує і «крутих» пацієнтів, і вошивих клієнтів місцевої КПЗ. Ставлення до лікарів також буває різне: коли треба врятувати близьку людину, пропонують усе — навіть власний транспорт. А коли медики виконують своє завдання, можуть сказати: діставайтеся назад як хочете. Бурлаков заборонив користуватися «чужим» транспортом після того, як три жінки змушені були повертатися з виклику пішки — кілометрів п'ять через лісок.

Києво-Святошинська «швидка» має чотири підстанції. Боярська розташована в колишній перукарні, збудованій у 50-ті роки, а Вишнівська — у звичайній трикімнатній квартирі, яку за борги в оренді (близько 3 тисяч гривень) загрожують опечатати. Будинок належить залізничникам, які теж часто набирають «03»...

Дивні ми люди: коли поряд біда, нам завжди здається, що нас це не зачепить. А медики просити й принижуватися не звикли. Не раз доводилося від них чути: «Виїжджаємо на виклик. Дитина задихається... Не можу ж я сказати батькам — біжіть у нічну аптеку, купуйте ліки! А що робити, коли ящик порожній?».

Нам медицина уявляється чимось на зразок овочевого магазину, де можна купити добру картоплю, але по п'ять, і погану, але по три. Але ж перед хворобою, як і перед долею, всі рівні, незалежно від соціального статусу і матеріального стану. Навіть на «найкрутішій» машині можна потрапити в аварію, і тут уже ніколи буде «встановлювати» вашу особу. Непритомні міністр і сантехнік мають приблизно однаковий вигляд...

Людське життя — найцінніше, що є у кожного. Допоможіть медикам його врятувати, купіть кілька сотень ампул з ліками або перекажіть гроші на рахунок № 25425203192051 у Києво-Святошинському відділенні АКБ «Україна» (м. Вишневе), код 01994669, МФО 321541 (для цільового використання на «швидку допомогу»). **Пам'ятайте, в цьому світі все взаємопов'язано.**

Ольга ВІТЕР, «Голос України»

Жіночу працю в нас шанують, але не цінують

***Ще в дитинстві** відкриваєш для себе, що світ поділяється на хлопчиків і дівчаток, тіточок і дядечок... Моя донька розповіла, як у її третьому класі дівчатка змагаються з хлопчиками з успішності у навчанні. Таке собі соцзмагання за освіченість за статевою ознакою. Незабаром ці діти підростуть і змагатимуться вже в іншому: за прохідний бал в інституті, за робочу вакансію... На жаль, і в цьому двобої за гідну кар'єру в контексті соціального добробуту стать відіграватиме не останню роль.*

Чинне законодавство де-юре гарантує жінкам і чоловікам рівні права. А де-факто маємо: за даними статистики, на початок цього року у «примусовій» неоплачуваній відпустці з ініціативи адміністрацій підприємств відпочивало 5,6% чоловіків і 6,5% жінок. Неповний робочий тиждень не за власним бажанням працювали 3,9% представників сильної половини і 5,3% прекрасної... При цьому, звісно, й заробітну плату жінки мали меншу. До речі, дискримінація за статевою ознакою спостерігається в нас у країні і в оплаті праці. За словами першого заступника голови Федерації профспілок України Григорія Осового, в 1997 році середньомісячна заробітна плата жінок, зайнятих у галузях економіки країни, становила 123,58 грн., водночас середньостатистичний чоловік отримував 172,50 грн.

Нині жінка веде боротьбу за виживання своєї сім'ї в екстремальних умовах ринкових цін і соціалістичних зарплат. В Україні є близько 11 % сімей, де хранителька домашнього вогнища за сумісництвом —єдина добувачка і годувальниця.

Психологи довели, що жінці важче адаптуватися в нових звірячих умовах капіталістичної дійсності. Боротьба йде не на життя, а на смерть. У нашій демократичній державі гуманні закони соціального захисту слабкої статі, на жаль, лише писані пером. Маючи статтю закону про соціально захищену зайнятість шляхом 5% бронювання робочих місць для жінок, які мають дітей віком до 6 років, та одиноких матерів з дітьми віком до 14 років, або дітей-інвалідів, не всі вони змогли реально скористатися з цієї пільги. Так, у 1996 році жінок, які стояли на обліку в державній службі зайнятості, було працевлаштовано лише 20%, з них —кожна друга — на заброньовані робочі місця. Торік офіційна жіноча «бронь» на вітчизняному ринку праці становила 44,8 тис. робочих місць, але використано її було не повністю.

У правничому архіві української жінки-трудівниці є затверджена постановою Кабінету міністрів України від 27 березня 1996 р. «Програма вивільнення жінок з виробництва, пов'язаного з важкою працею і шкідливими умовами, а також обмеження використання їхньої праці в нічний час на 1996—1998 роки». Проте, за даними Міністерства у справах сім'ї і молоді України, частка жінок, котрі працюють у шкідливих і небезпечних для здоров'я умовах, за останні роки збільшилась і становить 15% від загальної кількості зайнятих на виробництві громадянок. Часто жінки, які мають низьку кваліфікацію, або за несприятливої матеріальної ситуації в сім'ї свідомо йдуть працювати на «шкідливі» місця — це може забезпечити їм кращий заробіток, скорочений робочий день, ранній вихід на пенсію.

Є, щоправда, ще один спосіб самопрацевлаштуватися —відкрити свій бізнес. Але це не так просто.

— Я сама перед тим, як прийти на посаду державного службовця, чотири роки була підприємницею. Тож добре розумію проблеми, що постають перед жінками, які прагнуть реалізувати власну економічну ініціативу, — розповідає «сімейний» міністр Валентина Довженко.

На думку аналітиків, українські бізнесвумен відрізняються від менів підвищенним почуттям відповідальності і серйозним підходом до організації власної справи. Сферу своєї підприємницької діяльності сучасні пані, як правило, вибирають відповідно до свого фаху й освіти. Нині бізнесом (здебільшого — на умовах самозайнятості) займаються 13% чоловіків і 7% жінок. За словами екс-підприємця, а нині міністра пані Довженко, отримати кредит підприємцеві-початківцю дуже важко, а жінці — практично неможливо... Може, відлига в жіночому бізнесі почнеться після Указу Президента **«Про усунення обмежень, які стримують розвиток підприємницької діяльності»**, датованого 3 лютого поточного року.

Господарка Кединої гори

Хто є хто: особистості

З досьє «Голосу України»

Валентина Матіщук, 41 рік. За фахом — економіст. Закінчила Київський торговельно-економічний інститут. Працювала в громадському харчуванні, контрольно-ревізійній службі. У 1993 році разом з польським інвестором створила СП «Логос». Позапартійна. Одружена. Має сина і доньку. За гороскопом — Стрілець. Найголовніша риса характеру — «докопатися» до істини.

— Пані Валентино, мабуть, недарма вас назвали «жінкою, яка розкопала гору»...

— Мабуть, так. За вдачею я людина наполеглива. Коли ставлю перед собою мету, не спатиму ніч, дві, все зроблю, щоб досягти її. Так було і зі знаменитою тепер Кединою горою...

— Важко було її підкорити?

— Легше заступом розкопати пагорба, ніж долати чиновницькі перевали. Один лише приклад. Кредит ЄБРР в 1 мільйон доларів ми одержали за два місяці. А дозволу на початок роботи СП, виконуючи численні приписи міністерств та органів виконавчої влади, змогли добитися лише за три з половиною роки. Уявіть, скільки витрачено паперу, нервів і коштів!..

— І витримки. У вас справді бійцівський характер...

— Інакше не варто братися за серйозну справу — кури загребуть. Не кажучи вже про наших чиновників!

— Повернемося до першоджерел. Тобто до води.

— До чудової озонованої води «Кедина гора», яку випускає СП «Логос»!.. (сміється). Чому б не використати нагоду для реклами?

— Розумна жінка і з води бізнес зробить. З чого все почалося?

— З Єжи Загжеєвського. Ця мудра, доброзичлива людина потрапила в Україну не випадково. У війну тут загинув його батько, Мар'ян Загжеєвський. Пам'ять про нього і привела Єжи до нас. На жаль, перша спроба співпраці з українськими підприємцями не вдалася. Розчарований Загжеєвський збирався прощатися з Україною...

— І тут з'явилися ви...

— Єжи запропонував мені співпрацю. Ми обрали випуск безалкогольних напоїв.

— І не помилилися...

— Безалкогольна «ніша» в ринку була майже вільною, тож «Логос» розпочав випуск натуральної газованої води. Брали ми її з джерел у Золотоніському районі. Мальовнича місцевість Кедина гора і дала назву новому продукту.

— Нині не знайти магазину, де б не продавали «Кедину гору». Влітку приємно було її побачити навіть у Криму...

— Щомісяця ми випускаємо близько мільйона півторалітрових пляшок. Спочатку пляшки типу «PET» завозили з Польщі. Тепер виробляємо їх самі — для власних потреб і на замовлення. Крім питної води на основі «Кединої гори» випускаємо газовані солодкі напої з натуральними концентратами: «Малина», «Смородина», «Яблуко» та інші. Ми перші в Україні відмовилися від використання на пляшці етикетки. Застосовуємо шовкографічний друк, який дає змогу повністю утилізувати пляшку. Можу також з гордістю сказати: 70 відсотків безалкогольної продукції, що випускається на Черкащині, виходить з торговою маркою «Логоса».

— Так недовго в монополісти потрапити...

— Де там! Конкуренти дихають у потилицю. Щоб тримати дистанцію, не можна зупинятися ні на хвилину!

— А для перепочинку?..

— Відпочиваємо на марші... Позаторік освоїли нову продукцію — кілька видів майонезів, соусів, гірчиці. Все в євроупаковці, смачне, якісне, довго зберігається. Але бачимо, цього замало. Потрібно ще швидше набирати оберти: сприяти розвиткові сировинної бази, здешевлювати продукцію. Водночас дбати про створення нових робочих місць. Нині в «Логосі» працюють 400 чоловік, влітку — понад 500.

Щороку сплачуємо до бюджету близько 1 мільйона 300 тисяч гривень. Більш як 100 тисяч витрачаємо на благодійництво...

— Отже, «Логос» міцно став на ноги і ви, пані Валентино, можете тепер зайнятися політикою.

— Не зовсім так. Я прагну працювати у Верховній Раді України задля того, щоб діти наші мали майбутнє. Щоб усі підприємства, які не задихаються не завдяки підтримці держави, а всупереч її «міцним обіймам», могли не животіти, а розвиватися. Я займатимуся економікою. Гадаю, до парламенту мусить прийти нова генерація молодих прагматиків, котрі своїми справами довели, що вміють організувати виробництво навіть у найтяжчих умовах. Впевнена: вони не гратимуть у театр перед мікрофоном, а прийматимуть закони, які зроблять економіку нашої держави цивілізованою. І ще я дуже хотіла б, аби за новими законами кожна людина твердо знала: працювати чесно — вигідно, нечесно — невигідно. Саме ця мета спонукає мене боротися за мандат народного депутата...

Я переконана: кожен має право реалізувати себе. Разом з однодумцями мені вдалося створити підприємство, яке поруч з «Coca-Cola», «Оболонню» й «Росинкою» входить у п'ятірку найпотужніших виробників безалкогольної продукції України. Тяжкою працею — без вихідних і відпусток — я забезпечила матеріальний добробут сім'ї, своїм дітям. Але я не можу дивитися в голодні очі їх ровесників, не можу щодня йти на роботу крізь шеренги старики, котрі стоять з простягнутою рукою... Це наша ганьба. Я не маю більше сил її терпіти. Тому я балотуюся в народні депутати. А люди хай вибирають.

— Бажаю вам успіху!

Розмову вела
Лідія ТИТАРЕНКО.

На фото: кандидат у народні депутати України по виборчому округу № 200 міста Черкаси, заступник генерального директора спільного україно-польського підприємства «Логос» Валентина Матіщук.

ОГОЛОШЕННЯ

Повідомляємо, що згідно з рішенням правління (протокол № 13 від 16.02.98 р.) перші загальні збори ВАТ «Харківський завод «Електропобутприлад» відбудуться 24 квітня 1998 року об 11-й годині за адресою: м. Харків, м-н Руднева, 19-а, ДК «Строителей».

Реєстрація акціонерів з 9-00 до 10-30 год.

Порядок денний:

1. Затвердження регламенту загальних зборів.
2. Звіт голови правління про роботу ВАТ за 1997 рік.
3. Звіт ревізійної комісії за звітний період роботи ВАТ.
4. Затвердження змін і доповнень до статуту ВАТ.
5. Затвердження внутрішніх положень ВАТ.
6. Вибори голови та членів правління ВАТ.
7. Вибори спостережної ради ВАТ.
8. Вибори ревізійної комісії ВАТ.
9. Затвердження організаційної структури ВАТ.
10. Затвердження нормативів розподілу чистого прибутку за 1997 рік та планових нормативів на 1998 рік.
11. Затвердження реєстратора ведення реєстру власників іменних цінних паперів.

Усі зауваження та пропозиції, прохання надсилати за 10 днів до дати проведення зборів (крім питань з порядку денного). Пропозиції щодо порядку денного вносяться не пізніш, як за 30 днів до дати скликання загальних зборів, — до правління ВАТ.

Якщо ви бажаєте ознайомитися з проектами документів по порядку денному зборів та внести свої пропозиції чи зауваження з усіх питань порядку денного, прохання звертатися до 5 квітня 1998 року.

Для участі в загальних зборах необхідно мати при собі:
— документ, що посвідчить особу акціонера чи його представника;
— документ на право участі в зборах (для представників юридичних та фізичних осіб).

Арбитражный суд Днепропетровской области (320004, г. Днепропетровск, пр. Кирова,1) возбудил дело №Б15-240 о признании банкротом ООО «Валс».

Юридический адрес должника: 320007, г. Днепропетровск, пр. К. Маркса, 46, кв.81, р/с 2467807 в Жовтневом отделении АКБ Укрсоцбанка, МФО 305352, код ОКПО 09305356.

Втрачене свідоцтво про реєстрацію ДКП госпрозрахункової аптеки № 38, видане Київською міськдержадміністрацією, реєстраційний № 152-2207П від 21.06.93 р., вважати недійсним.

Громадська Асоціація користувачів персональних ЕОМ, зареєстрована виконкомом Ленінської райради м. Києва 25.07.1988 р., рішення № 342, ідентифікаційний код 05354706, повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії приймають протягом двох місяців.

Арбітражний суд Черкаської області (257001, Черкаси, вул. Шевченка, 307) за позовом відкритого сільськогосподарського акціонерного товариства «Русь» (с. Гельмязів Золотоніського району Черкаської області) порушив справу № 64/8 про банкрутство спільного україно-німецького підприємства «Агросервіс-ЛТД», директор Кондратюк Володимир Васильович.

Юридична адреса:
м. Канів Черкаської області, вул. Героїв Дніпра, 35. Р/р 604002 в АК АПБ «Україна» м. Канів.

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

До уваги акціонерів ВАТ «Рівненська фабрика нетканих матеріалів»!

Повідомляємо, що чергові загальні збори акціонерів відбудуться 17 квітня 1998 р. о 12-й годині в приміщенні клубу за адресою: м. Рівне, вул. Фабрична, 2.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про фінансово-господарську діяльність за 1997 р. Основні напрями роботи товариства в 1998 році.
2. Звіт ревізійної комісії товариства.
3. Затвердження змін у статуті та положеннях товариства.

Учасникам зборів потрібно мати при собі документ, який посвідчує особу. Для представників акціонерів —паспорт та нотаріально завірене доручення на передачу їхнього права для участі в зборах.

Реєстрація учасників зборів з 8-ї до 11-ї години.

Телефон для довідок: (0362) 24-57-44.

Правління ВАТ «РФНМ».

Правління Відкритого Акціонерного Товариства «Харківське енергоремонтне підприємство» повідомляє про проведення чергових загальних зборів акціонерів, які відбудуться 22 квітня 1998 року о 10-й годині в актовому залі підприємства за адресою:
м. Харків, проспект 50-річчя СРСР, 149.

Реєстрація акціонерів проводитиметься з 8-ї до 10-ї години 22 квітня 1998 р.

Порядок денний:

1. Звіт про фінансово-господарську діяльність товариства за 1997 р. та перспективи розвитку підприємства товариства на 1998 р.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Звіт спостережної ради.
4. Затвердження бухгалтерського балансу за 1997 р.
5. Розподіл прибутку товариства за 1997 р.
6. Внесення змін та доповнень до установчих документів.

Для участі в зборах акціонерам або їх представникам, які діють за їх дорученням, необхідно пред'явити реєстраційній комісії документ (паспорт) який посвідчує особу, представникам юридичних осіб —доручення на право участі у зборах.

Довідки за телефоном: (0572) 90-12-71.

Правління ВАТ «ХЕРП».

23.04.1998 р. відбудуться загальні збори акціонерів ВАТ «Київ-Одяг»

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства за 1997 рік. Основні напрями діяльності товариства на 1998 рік. Затвердження річного звіту та балансу.
2. Звіт ревізійної комісії про результати перевірки фінансово-господарської діяльності правління акціонерного товариства за звітний період.
3. Затвердження бюджету товариства на 1998 рік.
4. Затвердження змін у персональному складі правління.
5. Про створення дочірнього підприємства та затвердження його статуту.
6. Про зміни та доповнення до статуту АТ.
7. Про створення спостережної ради АТ.

Відкрите акціонерне товариство «Електромотор» повідомляє, що 17 квітня 1998 року о 10.00 в приміщенні актового залу АТ «Електромотор» за адресою: м. Полтава, вул. Фрунзе, 155 відбудуться загальні збори акціонерного товариства.

Порядок денний:

1. Звіт генерального директора про результати роботи в 1997 році, перспективи розвитку.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Про зміни в статуті АТ.

Реєстрація акціонерів — 17 квітня 1998 року з 8-ї години. Для реєстрації учасникам зборів при собі треба мати:

1. Документ, що посвідчує особу.
2. Доручення на право участі у зборах (для представників акціонерів).

Довідки за телефонами: 192-1-15, 192-3-47.

Правління ВАТ «Український графіт»

повідомляє, що чергові загальні збори акціонерів ВАТ «Укрграфіт»

відбудуться 24 квітня 1998 року о 15-й годині

за адресою: Запоріжжя, вул. Лізи Чайкіної,50, Палац культури ВАТ «Запоріжвогнетрив»

Реєстрація учасників проходитиме за місцем проведення зборів з 10.00 до 13.00 24 квітня 1998 року. При собі необхідно мати документ, що посвідчує особу.

Порядок денний:

1. Звіт правління про діяльність ВАТ «Укрграфіт» за 1997 рік, затвердження річних результатів роботи ВАТ «Укрграфіт», звітів та висновків ревізійної комісії.
2. Звіт спостережної ради ВАТ «Укрграфіт» за 1997 рік.
3. Про внесення змін та доповнень до статуту ВАТ «Укрграфіт».
4. Про внесення змін та доповнень до внутрішніх положень ВАТ «Укрграфіт».
5. Довибори ревізійної комісії ВАТ «Укрграфіт».
6. Затвердження порядку розподілу прибутку ВАТ «Укрграфіт» за 1997 рік.
7. Щодо ст.4, ст.9 Закону України «Про національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні».

Адреса ВАТ «Укрграфіт»: 330600, Запоріжжя, Північне шосе, МСП-982.

Телефон для довідок: (0612) 35-01-58.

До уваги акціонерів! ВАТ «Завод «Дельта»

повідомляє про перші загальні збори акціонерів АТ, які відбудуться 22 квітня 1998 року о 10-й годині у залі засідань товариства за адресою: Херсон, вул. Нафтовиків, 15.

Реєстрація учасників з 8.30 до 10.00.

Порядок денний:

1. Затвердження регламенту загальних зборів акціонерів ВАТ.
2. Затвердження статуту ВАТ «Завод «Дельта» в новій редакції.
3. Затвердження внутрішніх нормативних актів ВАТ.
4. Обрання органів управління ВАТ.
5. Прийняття рішення про створення представництва ВАТ «Завод «Дельта» у м. Києві.
6. Визначення основних напрямів діяльності акціонерного товариства на 1998 рік.
7. Прийняття рішення про статутний фонд у зв'язку з індексацією основних засобів.

Для участі у зборах необхідно мати:
документ, що посвідчує особу;
доручення на право участі у зборах (для представників).

Телефон для довідок: (0552) 29-41-23.

До відома акціонерів ВАТ «Лубенський хлібозавод»!

28 квітня 1998 р. о 14-й годині відбудуться загальні збори акціонерів ВАТ «Лубенський хлібозавод» за адресою: Полтавська область, Лубни, площа Жовтнева, 27, приміщення хлібозаводу.

Реєстрація учасників зборів з 9.00 до 13.30 28 квітня 1998 р.

Порядок денний:

1. Звіт правління про підсумки виробничо-господарської та фінансової діяльності товариства за 1997 рік.
2. Звіт та висновки ревізійної комісії по результатах діяльності ВАТ за 1997 рік.
3. Про внесення змін та доповнень до статуту товариства.
4. Про внесення змін до порядку ведення реєстру акцій.
5. Про затвердження положення про спостережну раду товариства.
6. Про вибори спостережної ради.
7. Про затвердження основних показників діяльності товариства на 1998 рік.

Правління ВАТ «Лубенський хлібозавод».

До уваги акціонерів Всеукраїнського Акціонерного Банку!

Рада банку, керуючись ст.43 та ст.45 Закону України «Про господарські товариства», сповіщає про перенесення дати проведення загальних зборів акціонерів банку на 24 квітня 1998 року. Збори відбудуться у конференц-залі Київської облдержадміністрації за адресою: Київ, пл. Л. Українки, 1. Початок зборів — о 16.00. Реєстрація акціонерів — з 15.00 до 15.45.

Тел. для довідок: 219-31-69.

Рада банку.

Вниманию акционеров ОАО «ЭВМинформ»

23 апреля 1998 г. в 12 часов по адресу г. Торез-7, ОАО «ЭВМинформ» состоится общее собрание акционеров ОАО «ЭВМинформ» с повесткой дня:

1. Отчет правления об итогах финансово-хозяйственной деятельности общества за 1997 год.
2. Отчет и заключение ревизионной комиссии по результатам деятельности общества в 1997 г.
3. Утверждение годового баланса общества и счета прибылей и убытков.
4. Об изменениях к уставу общества.
5. О выплате дивидендов за 1997 г.
6. Об утверждении ОАО «Объединенная Регистрационная Компания» в качестве регистратора общества.
7. Разное.

Регистрация акционеров и их представителей проводится с 10.00 до 11.45. по указанному выше адресу. При себе необходимо иметь паспорт. Представители акционеров, кроме того, должны иметь доверенность на право участия и голосования на общем собрании акционеров.

Правление ОАО «ЭВМинформ»

До уваги акціонерів ВАТ «Ніжинський міськмолзавод»

Повідомляємо, що загальні збори акціонерів відбудуться 22 квітня 1998 р. о 10-й годині за адресою: Чернігівська обл., м. Ніжин, вул. Борзнянський шлях, 68.

Реєстрація з 8-ї год. до 9.30.

Для реєстрації необхідно мати: документ, що посвідчує особу чи його представника, доручення на право участі в зборах (для представників юридичних та фізичних осіб).

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про результати фінансово-господарської діяльності за 1997 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Звіт про роботу спостережної ради.
4. Затвердження звітів правління, голови ревізійної комісії, спостережної ради.
5. Затвердження змін до статуту АТ.
6. Про зміни в складі спостережної ради.
7. Збільшення статутного фонду.
8. Затвердження розподілу прибутку за 1997 рік.
9. Затвердження плану розподілу прибутку на 1998 рік.

Довідки за тел. (04631) 4-12-01.

Правління ВАТ.

До уваги акціонерів ВАТ «Коннектор»

Правління ВАТ «Коннектор» повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 23 квітня 1998 р. о 10.00 в актовому залі товариства за адресою: 310140, Харків, пр. Гагаріна, 98.

Реєстрація акціонерів проводитиметься в день скликання зборів за місцем їх проведення з 8.00 до 9.30.

При собі мати документи, які посвідчують особу та права акціонерів, для представників — відповідне доручення.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про підсумки роботи ВАТ «Коннектор» за 1997 р. та план діяльності акціонерного товариства на 1998 р.
2. Затвердження річного звіту, балансу та розподілу чистого прибутку за 1997 р.
3. Звіт голови ревізійної комісії.
4. Про збільшення статутного фонду ВАТ «Коннектор» у зв'язку з індексацією балансової вартості основних фондів підприємства.
5. Затвердження змін у персональному складі ради акціонерів. 6. Вибори члена ревізійної комісії.

Довідки за тел.: 27-29-80, 50-15-67.

Правління ВАТ «Коннектор».

Правління Національної акціонерної страхової компанії «ОРАНТА»

ПОВІДОМЛЯЄ,

що загальні збори акціонерів відбудуться 24 квітня 1998 року о 10-й годині в приміщенні Центру культури, просвіти та дозвілля Збройних сил України за адресою м. Київ, вул. Грушевського, 30/1. Реєстрація акціонерів здійснюватиметься з 8 год. 30 хв. до 9 год. 45 хв. Для реєстрації учасникам зборів необхідно мати :
паспорт;
сертифікат акцій або доручення.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Звіт Правління про результати діяльності НАСК «Оранта» в 1997 році та перспективи розвитку Компанії в 1998 році. 2. Звіт Ревізійної комісії. 3. Затвердження розподілу прибутку, одержаного в 1997 р. та планових нормативів розподілу прибутку в 1998 р. 4. Внесення змін та доповнень до статуту НАСК «Оранта».
5. Затвердження рішень Спостережної ради НАСК «Оранта». 6. Внесення змін до складу Спостережної ради.
7. Емісії акцій НАСК «Оранта». 8. Затвердження рішення Правління щодо ведення реєстру акціонерів НАСК «Оранта».

Довідки за телефонами: 293-72-39; 293-45-41.

Правління ВАТ «Хмільниксільмаш»

повідомляє своїх акціонерів, що 25 квітня 1998 року о 10 годині у приміщенні актового залу районного Палацу культури (Хмільник Вінницької області, вул. Леніна, 8) відбудуться загальні збори акціонерів. Реєстрація учасників зборів з 8 години 30 хвилин у фойє палацу культури. Учасникам зборів потрібно мати при собі паспорт, сертифікати на акції. Для представників акціонерів — доручення на передачу їхнього права на участь у зборах.

Порядок денний:

1. Економічний стан ВАТ «Хмільниксільмаш» за 1997 рік та перспективи розвитку на 1998 рік. Затвердження річного балансу за 1997 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Розподіл прибутку за 1997 рік та планового прибутку на 1998 рік.
4. Про зміну статутного фонду в зв'язку з індексацією основних засобів.
5. Створення спостережної ради.
6. Внесення змін та доповнень у зв'язку зі змінами в законодавстві.
7. Затвердження статуту дочірніх підприємств.

Шановні акціонери!

Запрошуємо вас на загальні збори акціонерів ВАТ «Київське автотранспортне підприємство-13062», які відбудуться 23 квітня 1998 року у клубі підприємства за адресою: Київ-119, вул. Дегтярівська, 17.

Початок зборів о 17 годині. Реєстрація акціонерів починається з 15 години у клубі АТП-13062.

Порядок денний

1. Звіт правління про результати діяльності ВАТ «Київське автотранспортне підприємство-13062» в 1997 році та основні напрями діяльності в 1998 році.
2. Звіт спостережної ради.
3. Звіт ревізійної комісії.
4. Внесення змін та доповнень до статуту підприємства.
5. Затвердження порядку розподілу прибутку, терміну та порядку виплати дивідендів.
6. Вирішення організаційних питань.

Правління ВАТ «КАТП-13062».

Увага! Акціонерам мати при собі паспорт та виписку з реєстру або доручення, завірене реєстратором чи правлінням ВАТ «КАТП-13062».

До уваги акціонерів ВАТ «Фінансова компанія «Укрнафтогаз»

Повідомляємо, що загальні збори акціонерів відбудуться 21 квітня 1998 року о 15.00 за адресою: м. Київ, вул. Празька, 5.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про роботу в 1997 р. та основні напрями розвитку ВАТ «Фінансова компанія «Укрнафтогаз» в 1998 році.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Про збільшення статутного фонду ВАТ «Фінансова компанія «Укрнафтогаз»

Підбиття підсумків 2-ї емісії акцій компанії.

4. Внесення змін до статуту ВАТ «Фінансова компанія «Укрнафтогаз».
5. Вибори до спостережної ради ВАТ «Фінансова компанія «Укрнафтогаз».

Довідки за тел. 551-95-40.

Правління ВАТ «Львівський автобусний завод»

повідомляє про проведення загальних зборів акціонерів ВАТ «Львівський автобусний завод», які відбудуться 24 квітня 1998 року о 15.00 у приміщенні клубу товариства за адресою: Львів, вул. Стрийська, 45.

Контактні телефони: (0322) 65-91-66, 65-98-64.

Порядок денний

1. Розгляд результатів діяльності товариства та затвердження розподілу прибутку за 1997 рік.
2. План фінансово-господарської діяльності та плановий розподіл прибутку на 1998 рік.
3. Збільшення статутного фонду на суму індексації основних фондів станом на 1.01.1995 р.
4. Внесення змін до статуту товариства.
5. Внесення змін до складу спостережної ради.
6. Затвердження положень внутрішнього регламенту товариства.
7. Розгляд питання про створення та ліквідацію дочірніх підприємств, філій та інших юридичних осіб.
8. Інше.

В соответствии с определением Арбитражного суда Житомирской области от 26.02.97 г. возбуждено дело № 5/32 «Б» о признании банкротом открытого акционерного общества Коростышевской бумажной фабрики «Папир».

Код предприятия — 05773706.

Юридический адрес: 261220, Житомирская область, Коростышев, улица Пролетарская, 31.

Расчетный счет: 00467139 в Коростышевском отделении АК АПБ Украина, МФО 311142.

Арбитражный суд принимает заявления кредиторов и санаторов в течение месяца со дня опубликования объявления по адресу: Житомир, ул. Малая Бердичевская, 25, Арбитражный суд Житомирской области.

Фото з конверта

Купіть весну, недорого.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Ази комерції

Баба Параска, завзята «бізнесменка», останнім часом привчає до цього ремесла свого шестирічного онука.

— Нехай привчається до комерції, а виросте, мо' бізнесменом буде.

На базарі, ставши в ряд, баба Параска голосно зазивала покупців:

— Купуйте молоко, свіженьке, дуже жирне!

Надійшла бабуся й мовила:

— Оце добре, що жирне. Куплю у вас молочка, дома розведу водою та й зварю кашу.

— Не треба розводити! — щиро заперечив онучок. —Ми з бабою уже розвели!

Олександр ГАМАНІН.

Київ.

Запитання по суті

Стережіться, жінки!

Чи правда, що жінки більше піддаються впливу алкоголю, ніж чоловіки?

Ростислав ТРЕМБЛЮК.

Знам'янка Кіровоградської області.

Це справді так. Причина цього феномену криється у фізіологічних особливостях жіночого шлунка: він виробляє набагато меншу кількість захисних ферментів, які нейтралізують дію алкоголю, — так званих дегідрогеназів. Під час багатьох експериментів з'ясувалося, що при однаковому вживанні спиртного в жінок у крові виявлялося приблизно на третину алкоголю більше, ніж у чоловіків. Причому, випробовуваних підбирали за вагою. Дослідникам також удалося визначити, що у хронічних алкоголіків ферменти практично не виробляються. Коли, приміром, жінка-алкоголічка випиває певну кількість спиртного, то в її крові виявляється стільки алкоголю, ніби вона ввела це спиртне просто в вену.

Народний календар

9 БЕРЕЗНЯ — Обертіння, Івана Предтечі. У цей день птахи повертаються з вирію і шукають собі місця для гнізд. Кажуть, що на Обертіння птиця повертається до гнізда, діти — до хліба, а чоловіки — до жінок та роботи. В цей день не можна прати білизну.

13 БЕРЕЗНЯ — Василя-плаксивця. Вважалося, що цього дня весна «повністю забирає своє право від зими», бо «Василь зі стріх капає — землю поквапує».

Прикмети березня:

- **Граки зграями над гніздами в'ються: то сядуть, то знову піднімуться — погода зміниться.**
- **Гуси сидять, поховавши голови під крило, — буде похолодання.**
- **З'явилися підсніжники — час сіяти в хаті на розсаду овочі та квіти.**
- **Тополя пізно розвивається — літо буде прохолодне.**
- **Рання весна — ознака того, що влітку буде багато негожих днів.**
- **Грім у березні — чекай повернення морозів.**

Це цікаво

Давнє, проте й сьогодні улюблене свято

У Юнони, дружини всемогутнього Юпітера, було дуже багато обов'язків, і щоб упоратися з усіма, їй доводилося бути багатоликою. Юнона-Соспита дарувала людям благополучну погоду, дощі, урожаї. Юнона-Календарія відкривала кожен місяць року. Юнона-Популона сприяла успіхові в найрізноманітніших справах. Юнона-Курітіс дарувала перемогу на полі брані. Юнона-Монета була порадницею у справах державних та фінансових (при її храмі був розташований монетний двір держави). Юнона-Фульгура спрямовувала на голови тих, хто провинився, громи та блискавки.

Та найбільше стародавні римлянки схилялися перед Юноною Луциною (світлою) — покровителькою жінок загалом і при родах зокрема. Її шанували в кожному домі, приносили дари під час вступу до шлюбу і народження дитини.

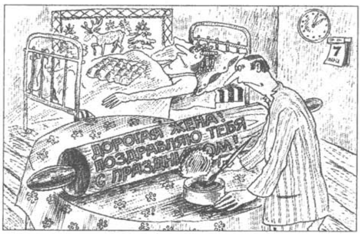
Найрадіснішим святом у жіночої половини в першому столітті до нашої ери був день 1 березня, присвячений богині Юноні, і називався він матроналією. Святково одягнені, з вінками квітів у руках жінки йшли до храму Юнони-Луцини. Тут вони молилися, просили у своєї покровительки щастя в сім'ї.

Під час жіночого свята всю роботу за них виконували чоловіки, підносили їм щедрі подарунки. Більшість жінок відвідувала цього дня також храм Вести — богині домашнього вогнища, охоронниці вогню. Цю богиню також шанували в кожному домі. Їй присвячували частину приміщення, що прилягала до входу, а також сам вхід. Називалося це місце вестибул — по імені Вести.

У 1910 році на II Міжнародній конференції соціалісток у Копенгагені за пропозицією Клари Цеткін було прийнято рішення про святкування Дня міжнародної солідарності жінок у боротьбі за економічну, соціальну та політичну рівність з чоловіками. Відтоді коло країн, що відзначають день 8 березня, розширилося, а саме свято перетворилося в своєрідну матроналію XX століття.

Оксана КАЛУГІНА.

Немішаєве Київської області.

Астрологічний прогноз

на 9 — 15 березня

Те, що жінки хочуть мати до свята, і те, що чоловіки можуть дати, майже збігається. Щоб не помилитися, чоловікам варто дізнатися, що жінки чекають від них.

ОВЕН. Її вабитиме відвертий і активний чоловік, який домагатиметься і завойовуватиме її, буде безрозсудно сміливим. Нині ви можете заінтригувати одне одного своєю несхожістю і новими гранями характеру.

ТЕЛЕЦЬ. Вона потребує м'якого, ніжного і чутливого партнера, який одночасно буде енергійним і рішучим. Вона свідомо не помічатиме якісь речі і риси характеру заради чогось важливішого.

БЛИЗНЯТА. Її вабитиме чоловік, який має багато спільного з нею. Він же заволодіє її увагою як об'єкт новизни. І чоловік, і коханий повинен поєднувати у собі якості друга і коханця, якому доведеться чимось пожертвувати заради неї.

РАК. Їй потрібен той, хто дуже обережний і вміє долати труднощі. Її зацікавить сильна, мужня, рішуча і серйозна людина. Чоловікові буде важче, якщо він молодший від неї, і дещо легше, якщо за плечима досвід.

ЛЕВ. Чоловік буде привабливий для неї відкритістю, життєрадісністю. Він вразить її своєю чесністю. Вона вибачить йому деяку грубість і прозаїчність в інтимних стосунках.

ДІВА. Вона буде зачарована чоловіком, якому подобається ризикувати. Жінка обов'язково повинна поважати його, а він повинен бути впевненим у собі. Їй сподобається, якщо він буде трохи ревнивим.

ТЕРЕЗИ. Її може втішити чоловік товариської вдачі, але який не любить з'ясовувати відносини і говорити «ні». Витончений, традиційний, романтичний. Вони всюди повинні бути разом. У стосунках повинні бути не стільки пристрасті, скільки довіра і рівність.

СКОРПІОН. Для рівноваги їй потрібно, щоб чоловік не втрачав голови, був розсудливим і обережним. Її легко зацікавити, якщо він займеться господарськими справами. Через якийсь час їй буде нецікаво поруч з ним. Хоча й сподобається те, що його ставлення і почуття проявлятимуться у справах.

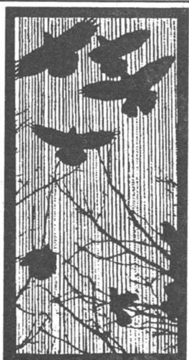
СТРІЛЕЦЬ. Вона хоче бачити поруч з собою чоловіка палкого, благородного і привабливого. Він може направляти її по життю. І якщо вона дійсно дасть йому таку можливість, то зможе досягти повної згоди з ним.

КОЗЕРІГ. Їй потрібен чоловік для дому. Він має втілювати і забезпечувати надійність, стати розумючим і турботливим. Можливо, зараз їй потрібно, щоб чоловік зміг виконати її функції на кухні.

ВОДОЛІЙ. Її вабитиме той, хто вміє бути спритним, розумним і дотепним. Їй сподобається чоловік, який цікавиться її думками і почуттями. Вона хоче, щоб його влаштовувало її коло спілкування. Якщо в них немає незгод, то ділова сторона їх відносин складатиметься вдало.

РИБИ. Їй сподобається бути не стільки під владою чоловіка, скільки під владою почуттів. Її вабитиме той, хто забезпечить впевненість у завтрашньому дні. Вона — його натхнення, тому він має проявляти турботу. Вона може захопитись фізично сильним чоловіком, владним і ревнивим.

Етюд з конверта

До сонця, до весни!

Мал. Анатолія АНДРЕЄВА.

А я роблю так

Як бути красивою

Трапляються в житті моменти, коли просто необхідно гарно виглядати, а часу, щоб зайнятися собою, обмаль. А я роблю так: приймаю душ, чергуючи гарячу й холодну воду. Потім на вологий тампон наношу небагато живильного крему і очищаю шкіру обличчя. (Крем можна замінити сметаною, кефіром, кисляком.) Через одну-дві хвилини цим же тампоном змочую обличчя гарячою водою і на вологу шкіру густо накладаю живильний крем.

Взявши за краї м'який махровий рушник, середину його опускаю в гарячу воду, викручую і обережно підношу до обличчя, починаючи з підборіддя. Тримаю його, доки він теплий. Повторюю процедуру кілька разів, додаючи на обличчя потроху крему. На завершення кладу на обличчя холодний компрес. Ще раз наношу живильний крем і легенько поплескую. Шкіра, насичена вологою, стає рожевою і пружною. Спробуйте — переконаєтеся самі.

Надіслала Наталя НОСТРОВА.

Донецьк.

Голос України

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

В.о. головного редактора А. ГОРЛОВ.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс—224-72-54; ВІДДІЛ РЕКЛАМИ — 441-89-34, 441-89-44; телефакс—449-85-62.

E-mail: sekret@golos.relc.com

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 261021.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311044.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0